

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

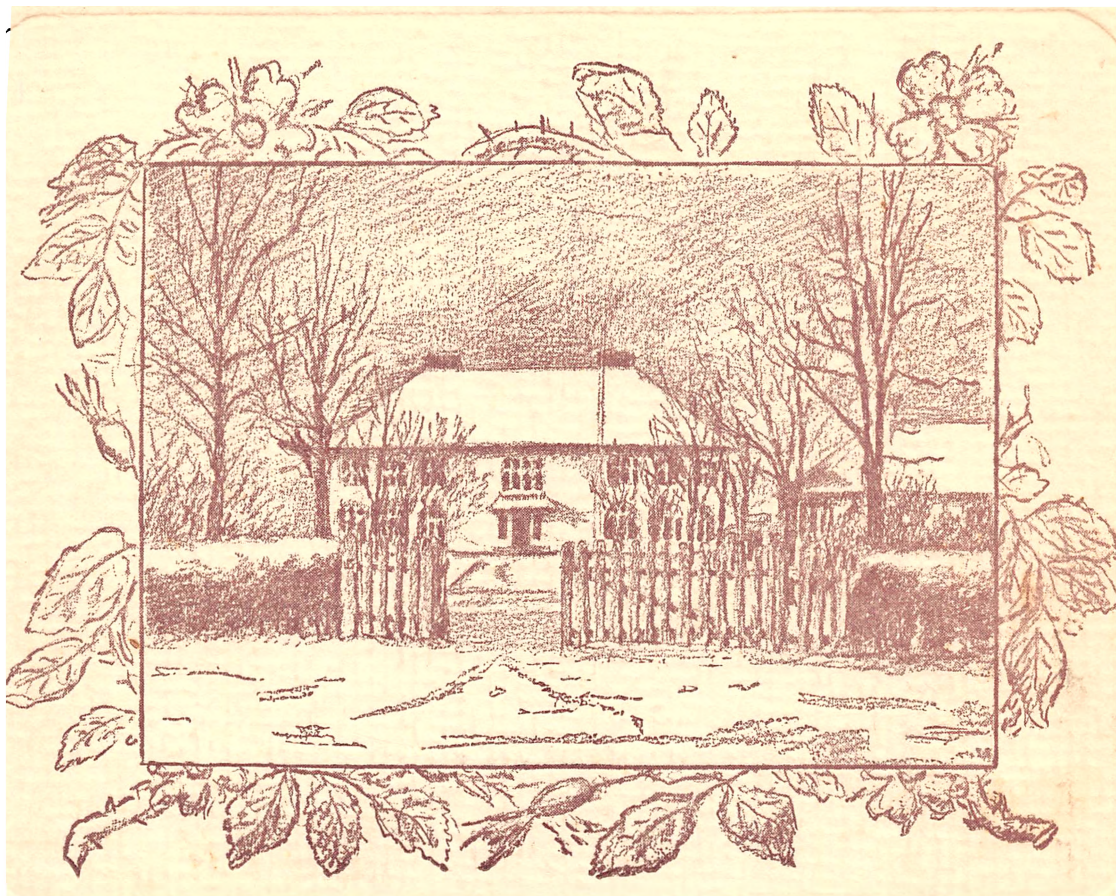
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HASLEV SEMINARIUM

1905–1930

„Giv Kejseren det, som Kejserens er,
og Gud det, som Guds er.“
Matt. 22, 21.

UDGIVET I 1930
VED
N. H. RASMUSSEN
SEMINARIETS FORSTANDER

TORKILDSSENS BOGTRYKKERI
(NIELSEN & PEDERSEN) HASLEV

I.

SEMINARIETS OPRETTELSE OG YDRE HISTORIE 1905—1930

Den første Tanke om Oprettelse af et Seminarium i Haslev er, saavidt jeg kan skønne, fremsat af Indre Missions daværende Formand, Vilh. Beck, i Aaret 1891. I det Aar oprettedes Haslev Højskole med Beck som Formand for Bestyrelsen, og i dennes Forhandlingsprotokol findes paa første Side følgende Linier: »Der vil derhos være at arbejde hen til, at der foruden den almindelige Højskole tillige kan blive oprettet en Landbrugsskole samt et Lærer-seminarium i Haslev«.

Begge Planer kom dog foreløbig til at hvile en Aarrække. I Slutningen af Halvfemserne var der, efter hvad fhv. Seminarieforstander Bredstrup, Jonstrup Statsseminarium, har meddelt mig, Tanker fremme om at flytte dette. Forstanderen var bl. andet i Faxe og her i Haslev, hvor han talte med Provst Weber om Spørgsmaalet; men Planerne om en Flytning blev aldrig realiseret.

Da saa Haslev Landbrugsskole var bleven oprettet og indviet 1904, kom Tanken om Opførelsen af et Seminarium atter frem. Der fandtes af Seminarier, der lededes i Indre Missions Aand, dengang kun Nørre-Nissum, og da det tilmed laa langt borte, i Landets vestlige Del, maatte Tiden nok kunne være inde til, at der oprettedes et nyt Seminarium, og Tanken om, at et saadant skulde ligge i Haslev, var jo nu 14 Aar gammel; tilmed var Trangen til et Indre Missions Seminarium til, med den stadig voksende Tilgang, blevet større.

Der blev saa i Bladene indbudt til en Sammenkomst i Haslev til Drøftelse af Gennemførelsen af Planen. Tirsdag den 23. Maj 1905

afholdtes dernæst i Haslev Missionshus en konstituerende Generalforsamling til at overveje Forslag om at opføre et Seminarium i Haslev og træffe de foreløbige Bestemmelser angaaende Sagen. Der var udsendt mange Indbydelser, og ca. 150 Mennesker havde indfundet sig. Forstander Davidsen indledede Mødet og fremsatte Forslaget; fra Nørre-Nissum var Seminarieforstander Andreassen kommet til Stede. Han udtalte sine Betænkeligheder ved Oprettelsen af et nyt Indre Missions Seminarium, idet han frygtede for, at Nørre-Nissum Seminarium kunde blive uheldig stillet, og at der maaske ikke vilde blive tilstrækkelig Tilgang til to Seminarier ledede i samme Aand. Trods disse Indvendinger mod Forslaget besluttede Forsamlingen alligevel at fastholde Planen og opføre Seminariebygningerne i den Formening, at Forstander Andreassens Frygt for manglende Tilgang vilde vise sig at være uberettiget. Der var allerede inden Mødet tegnet et betydeligt Aktiebeløb, hvoraf største Parten var fra Haslev, og ved Mødet forøgedes denne Sum ikke saa lidt.

Man vedtog, indtil Love for Seminariet kunde blive endeligt udformede og vedtagne, følgende: Bestyrelsen bestaar af 17 Medlemmer, valgte mellem Aktionærerne. Den mindre Halvdel af Bestyrelsen vælges af Aktionærerne; den større af Bestyrelsen for »Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark«. Denne sidste Bestemmelse kan ikke forandres.

Forsamlingen valgte følgende 8 til Medlemmer af Bestyrelsen:

Forstander *Davidsen*, Haslev.
Boghandler *Thorkildsen*, Haslev.
Proprietær *Juhl*, »Hartsminde«, Kolding.
Gaardejer *H. Hansen*, Snøde, Langeland.
Lærer *H. M. Nielsen*, Karrebæksminde.
Lærer *Larsen*, Sjolte.
Lærer *Larsen*, Hyllested.
Pastor *A. Levinsen*, Vester Karleby.

Følgende 9 foreslog man Indre Missions Bestyrelse at vælge, og den tilstedeværende Formand lovede at anbefale Valget.

Provst *Zeuthen*, Fredericia.
Provst *H. Blom*, Dalby.

Pastor *P. A. Stricker*, Græsted.
Pastor *A. Fibiger*, København.
Fabrikant *N. Johannessen*, Haslev.
Fabrikant *H. Hansen*, Korsør.
Lærer *Møller*, Solbjerg ved Slagelse.
Indre-Missionær *H. Chr. Beck*, Roskilde.
Indre-Missionær *L. Aage*, Vordingborg.

Samme Eftermiddag holdtes det første Bestyrelsesmøde. Til Formand valgtes Provst H. Blom og til Næstformand Forstander Davidsen. Til Forretningsudvalg valgtes foruden disse Fabrikant Johannessen, Boghandler Thorkildsen og Fabrikant H. Hansen, Korsør. Til Kasserer valgtes Gasværkskasserer H. Hansen, Haslev, og til at udarbejde et Forslag til Love Provst Blom og Pastor Levinsen.

Bestyrelsen forhandlede nærmere med Seminarieforstander Andreassen om Forholdet til Nørre-Nissum Seminarium (iøvrigt overgik dette i Løbet af det kommende Aar til et Aktieselskab: »Nørre-Nissum Højskole og Seminarium«, der i April 1906 købte Skolerne af Forst. Andreassen). Til Forstander for Haslev Seminarium valgtes i samme Møde Lærer ved Haslev Højskole, Oscar Petersen, der i Aarene 1900—1904 havde virket som Lærer ved Nørre-Nissum Seminarium. Det overdroges Forst. Petersen at søge antaget Lærerkræfter til Seminariet, under Forudsætning af Bestyrelsens Samtykke.

Efter at disse nødvendige Beslutninger var tagne, tog det nyvalgte Forretningsudvalg hurtigt fat paa den Opgave at erhverve en Byggegrund og faa paabegyndt Opførelsen af Seminariebygningerne. Man havde tænkt at købe den Grund, hvorpaa Haslev Gymnasium senere opførtes, men af forskellige andre Grunde besluttedes det at købe Grund i Søndergade, saa Seminariet kom til at ligge med Landbrugsskolen, der var opført i 1904, som Nabo. Det Konsortium, der dergang ejede Grundene i Søndergade, nl. Ingeniørkaptajn Ulrik, København, Direktør Gøtzsche, Vordingborg, og Enkefru Joh. Ulrik, Charlottenlund, erklærede sig villig til at sælge 7 Parceller (ialt 7 Skp. Land eller 12,250 □-Alen) langs Søndergade til A/S Haslev Seminarium. Derved fik dettes Facade mod Søn-

gade en Længde af 163 Alen. Grundenes Dybde var 75 Alen, og Prisen 400 Kr. pr. Skp. Land. Samtidig købtes et større bagved liggende Areal paa $3^{6500}/_{14000}$ Tdr. Land (48,500 □-Alen) af Købmand R. Chr. Petersen, Haslev. Købesummen bestemtes til 1200 Kr. pr. Td. Land eller ialt for hele Arealet 4157 Kr. 14 Øre. Seminariets Grund kom altsaa til at koste ialt 6957 Kr. Størrelsen er godt 4 Tdr. Land (60.750 □-Alen).

Det var Tanken med Tiden at afhænde Grundene nærmest Søndergade til Byggegrunde, naar Prisen, som ventet, efter faa Aar var steget betydeligt; de seks skulde i saa Fald være solgt, og kun den ene, ad hvilken der skulde være Adgang til Seminariet, bevaret. Af den Grund blev Seminariebygningen lagt saa langt tilbage; det kan vi nu kun være glade for, men endnu mere værdifuldt maa det siges at være, at den ovenfor nævnte Plan om Bortsalg af Grundene aldrig blev realiseret, men at der i Stedet for 3 Aar senere blev anlagt et smukt Anlæg med store Plæner og Spadseregange mellem Søndergade og Seminariet, medens den store Plads bag Seminariet fandt Anvendelse som Sportsplads.

Efter at Forretningsudvalget saaledes i Løbet af faa Dage havde erhvervet den nødvendige Grund, gik man dernæst i Gang med Bygningernes Opførelse. Med Henblik paa dette havde daværende Lærer ved Haslev Højskole, Bygmester Christensen, nu Forstander for Haandværkerhøjskolen, i Januar Maaned 1905 udarbejdet en Tegning til en Seminariebygning, efter hvilken Forretningsudvalget besluttede at udbyde Arbejdets Udførelse. Det laveste Tilbud paa Hovedbygningens Opførelse var givet af Tømrermester Schwartz, Haslev, og lød paa 30,983 Kr., for hvilken Sum Arbejdet blev overdraget ham. Bygmester Christensen antoges til Tilsynsførende ved Opførelsen, og til Byggeudvalg valgtes foruden Formanden Provst Blom, Fabrikant Johannessen og Boghandler Thorildsen. Hovedbygningen, hvis Længde er 50 Alen og Bredde $23\frac{1}{2}$ Alen, indeholder i Stueetagen Trappegang, 4 Klasseværelser samt Forhal, i hvilken Seminariets fysiske og naturhistoriske Samlinger er opstillede i sammenhængende Skaberækker, og paa 1ste Sal et Klasseværelse, Lærerværelse og Bibliothek, samt et Værelse, hvor Kort og lignende har Plads, og der tillige er Haandvaske, samt Teg-

nesal og Festsal. Øverst oppe findes en stor Loftsplads, hvor der til Eks. vil kunne indrettes Sløjdlokale. Arbejdet med Hovedbygningens Opførelse skred nu hurtigt fremad i Løbet af Sommermaanederne, og da den var færdig i November, præsenterede den sig baade udvendig og indvendig som en meget stilfuld, rummelig og praktisk Bygning til sit Brug. Med Hensyn til Opvarmning vaklede man mellem, om man skulde indlægge Centralvarme eller opsætte almindelige Kakkelovne. Det sidste besluttedes, men da Bygningen var opført saaledes, at der ogsaa kunde indlægges Varmeapparater, kom dette os til Gode, da vi 24 Aar senere, i 1929, erstattede de delvis forbrændte Kakkelovne med et nyt tidssvarende Varmtvandsanlæg.

I Slutningen af Juni holdtes et Udvalgsmøde, ved hvilket Bygmester Christensen fremlagde en Tegning til en Gymnastiksal (33 Alen lang, 16 Alen bred og $8\frac{3}{4}$ Alen høj til Loftsbjælkerne), som Udvalget approberede, og det overdroges Christensen at udbyde Arbejdet ved samme. Det laveste Tilbud blev givet af Tømremester Chr. Jørgensen, Haslev, det lød paa 10,624 Kr. Arbejdet overdroges da ham.

Samme Sommer gravedes en Brønd vest for Seminariet, hvorfra dette fik sin Vandforsyning til Haslev Vandværk anlagdes i 1908, og Seminariet fik indlagt Vand fra dette. Brønden er for faa Aar siden bleven fyldt til.

I Klasseværelser og Gymnastiksal blev indlagt Gas, og der indrettedes et Badeværelse med Koldtvands- og Varmtvandsbrusebade. Det sidste benyttedes dog efterhaanden sjældnere, da det var forbunden med en ikke ringe Ulejlighed at faa Vandet opvarmet, og da Haslev By ogsaa havde sin offentlige Badeanstalt. Gasindlægget udførtes af Blikkenslagermester Henriksen og Badeindretningerne af Smedemester Birch. Samme Sommer anlagdes Kørevej fra Søndergade over til Seminariet.

I Løbet af Sommeren antog Forstander Petersen som Lærere ved Seminariet daværende Andenlærer i Agtrup, N. Hougaard, cand. polyt. Galle, Haslev, og cand. theol. H. Holt, Taulov, ligesom det vedtoges at antage Skolebestyrer O. Lange, Haslev Realskole, som midlertidig Lærer i Geografi. Som Haandgerningslærerinde antoges Frk. M. Olsen (senere gift med Forst. Jensen, Landbrugsskolen), der vir-

kede ved Seminariet til Nytaar 1907, hvorefter hun efterfulgtes af Frk. Alfrida Pedersen, Haslev, der endnu virker ved Seminariet som Haandgerningslærerinde. Som midlertidig Timelærer i Forberedelsesklassen virkede 1905—06 Lærer Aage, nu Lysholm, dengang Haslev Højskole.

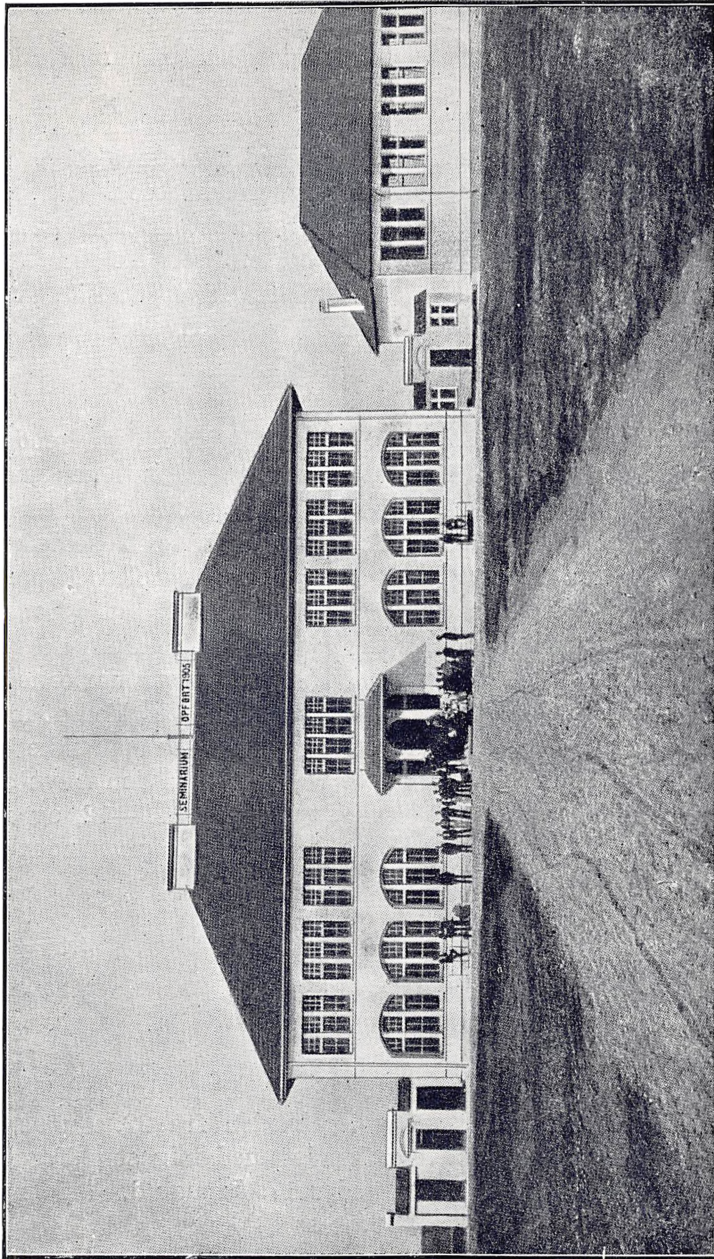
Da Bygningerne ikke kunde blive færdige til Brug fra Skoleaarets Begyndelse, besluttedes det paa et Udvalgsmøde den 16. August at modtage et Tilbud fra Landbrugsskolens Bestyrelse om mod Betaling at benytte 2 Lokaler i 2 à 3 Maaneder. Det overdroges ligeledes i samme Møde Forst. O. Petersen i Forbindelse med Boghandler Thorkildsen at anskaffe de nødvendige Skoleborde, Stole, Gardiner, Maatter, Tæpper, samt Fugle og udstoppede Dyr, fysiske Apparater og Redskaber til Gymnastiksalens Montering. I de følgende Aar forøgedes dette meget, efterhaanden som der kom flere Elever. Ligeledes opsattes Vægttavler i de forskellige Klasser. En stor Del af disse Ting leveredes af forskellige stedlige Handlende.

Omkostningerne ved Seminariets Opførelse, iberegnet Jorden til Indkøbspris, samt Vandindlæg (1908) og Haveanlæg (1908—09), beløb sig til ialt 64,124 Kr., dertil kom saa Inventar, Samlinger m. m.

22. August begyndte Undervisningen foreløbig i Landbrugsskolens Lokaler; 26. Oktober holdtes den første Generalforsamling, ved hvilken de udarbejdede Love vedtoges; de var gældende indtil Generalforsamlingen 18. August 1919. Ved den blev i Henhold til den ny Aktielov fremsat Forslag til Lovændringer, som Generalforsamlingen vedtog. Disse var saa gældende, til A/S Haslev Seminarium ophævedes ved Generalforsamlingen 9. November 1921, og Seminariet overgik til at blive en selvejende Institution.

I Løbet af Efteraarsmaanederne fuldendtes Byggearbejdet og udstyredes Klasseværelser, Tegnesal og Gymnastiksal m. v.

Den 1. December 1905 blev Seminariet indviet. En talrig Skare fra Byen og Omegnen havde indfundet sig for at overvære Højtideligheden. Indre-Missions Formand, Provst Fr. Zeuthen, foretog Indvielsen og talte over Jesu Ord i Matt. 22²¹: »Saa giver Kejseren det, som Kejserens er, og Gud det, som Guds er«. Desuden talte Ministeriets Konsulent i Skolesager, Prof. N. A. Larsen, og

Haslev Seminarium 1905

Seminariets Forstander Oscar Petersen. Bestyrelsens Formand, Provst Blom, indledede og sluttede Mødet. Kultusminister Enevold Sørensen havde givet Tilsagn om at overvære Indvielsen men blev forhindret ved, at der samme Dag blev afholdt Statsraad. Dagen efter Indvielsen toges de nye Lokaler i Brug af de foreløbige 2 Klasser (Forberedelsesklassen og yngste Seminarieklasser).

Fjorten Dage efter Indvielsen overrakte Bestyrelsens Formand Kultusministeren en Ansøgning om Ministeriets Anerkendelse af Seminariet i Henhold til Lov af 30. Marts 1894 § 7. Som Svar paa dette modtoges under 8. Februar 1906 en Skrivelse, saaledes lydende:

I Anledning af Bestyrelsens derom indgivne Andragende meddeler Ministeriet herved Haslev private Seminarium Anerkendelse i Henhold til Lov af 30. Marts 1894 § 7 1ste og 2det Stykke som berettiget til at indstille Seminariets Elever til og at afholde den afsluttende Prøve for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen, første Gang til Prøvens første Del i Sommeren 1907 og dens 2. Del i Sommeren 1908. Seminariet vil derhos kunne forvente at faa Del i det paa de aarlige Finanslove til Understøttelse af Privatseminarierne bevilgede Midler, første Gang for Finansaaret 1906—07. Ved at meddele foranstaaende til behagelig Efterretning undlader man ikke tjenstlig at tilføje, at denne Anerkendelse i Henhold til den nævnte Lovs Bestemmelse udløber med Undervisningsaaret 1911—12, og at Andragende om fornyet Anerkendelse vil være at indgive inden 1. Januar 1912.

Enevold Sørensen.

/ *A. P. Weis.*

Til Bestyrelsen for Haslev Seminarium.

Anerkendelsen fornyedes 1912 og 1918 med Forst. Petersen som Forstander. Efter Petersens Fratræden fra 22. August 1919 fornyedes Anerkendelsen for Seminariet med mig som Forstander til 1924, og siden til 1930 og er under 17. Januar d. A. fornyet til Udgangen af Skoleaaret 1935—36.

Ved senere Forretningsudvalgsmøde i Foraaret 1906 besluttedes det at antage Sanglærer Sørensen fra Nørre-Nissum Seminarium, dersom hans Forhold til dette kunde løses, som Lærer i Sang og Musik fra Undervisningsaarets Begyndelse efter Sommerferien 1906. Ligeledes besluttedes det at ansøge Ministeriet om et rentefrit Laan paa 5000 Kr. i Henhold til Lov af 30. April 1894 § 10 a mod Sikkerhed i Seminariets Bygninger med deres Tilliggende. Efter adskillig Brevveksling med Ministeriet om dette Spørgsmaal, bevilgede Ministeriet ved Skrivelse af 23. Februar 1907 Seminariet det ansøgte rentefrie Laan mod oprykkende Prioritets Panteret i Seminariets Bygninger og Jordtilliggende næst efter ialt 55,000 Kr. Da Bestyrelsen stadig tænkte sig, at det kunde blive nødvendigt af økonomiske Grunde at bortsælge Parcellerne ved Søndergade til Byggegrunde, indvilgede Ministeriet i, at denne Jord ikke indgik i Pant-sætningen. De 5000 Kr. udbetaltes Seminariet i Februar 1907 og anvendtes til Dækning af et i 1906 midlertidigt optaget Laan andetsteds. Paategningen paa Obligationen fornyedes ved Fabrikant Johannessens Underskrift paa Forretningsudvalgets Vegne den 13. Februar 1925.

I Løbet af 1906 optoges 2 Laan paa henholdsvis 30,000 Kr. og 25,000 Kr., begge i Bregentved Sparekasse mod Prioritet i Seminariets Bygninger. For det sidste Laan kautionerede tillige Bestyrelsesmedlemmerne. Samme Aar besluttedes det at anskaffe Aktiebrev, og efterhaanden som disse Beløb indgik at anvende dem til Betaling af de foretagne Anskaffelser og om muligt Afdrag paa de stiftede Laan. Man syslede endvidere med Tanken om at oprette et Forskoleseminarium paa Seminariet, men Tanken opgaves igen.

Da den nye Klasse, der vilde komme til efter Ferien 1906, nødvendiggjorde Ansættelse af en Lærer til, antog Udvalget under 20. April 1906 Lærer C. C. Andersen, Tingerup, som Lærer ved Seminariet. I samme Møde antoges Arbmd. Chr. Jensen, Haslev, som Pedel ved Seminariet. Jensen varetog med Troskab og Samvittighedsfuldhed sit Arbejde, til han var fyldt 80 Aar 1922. Han afgik ved Døden 23. Februar i Aar. Til Landbrugsskolen solgte Seminariet samme Aar ca. 1 Skp. Land langs det nordlige Skel, hvorved Landbrugsskolen fik lidt mere Plads til Haveanlæg, og Skellet mellem den

og Seminariet blev mere lige. Prisen, Landbrugsskolen betalte, var 350 Kr. Paa en Henvendelse fra Ministeriet, om der kunde indrettes en Gymnastikplads som ved Landsbyskoler, svarede bekræftende, og der indrettedes en saadan mellem Gymnastiksalen og Landbrugsskolens Hegn.

12. Juli 1906 holdtes atter Bestyrelsesmøde og Generalforsamling, og det besluttedes i dette Møde foreløbig ikke at sælge Parcelerne mod Søndergade men at lade anlægge Have, som forsynes med Hegn. Ligeledes bemyndigedes Forretningsudvalget til at fremskaffe Forslag angaaende en Økonomibygning med Plads til ca. 80 Elever. Denne, der var paatænkt at skulle ligge ved Hovedbygningens sydlige Ende, blev dog — jeg mener heldigvis — aldrig opført. Jeg tror, at de nuværende Forhold, hvor Eleverne bor i Byen i enkelte Værelser, langt maa foretrækkes frem for det kaserneagtige Præg, der altid vil komme over Livet, naar det skal leves paa den anden Maade.

Paa Generalforsamlingen fremlagdes Regnskabet; de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes.

Paa samme stilfærdige Maade forløb Generalforsamlingerne en Aarrække, idet ingen eller kun enkelte Aktionærer mødte udover Bestyrelsens egne Medlemmer. Det tegnede Aktiebeløb udgjorde 49,180 Kr. Aktierne var paa 100 Kr. Stk., som kunde betales straks, og skulde betales i Løbet af 5 Aar fra 1. Termin efter Terminsdagen at regne med $\frac{1}{10}$ i hver 11. December og hver 11. Juni Termin. Aktiebrevne udstedtes af Bestyrelsen efter 1. Indbetaling. Stemmeret havde Aktionærerne i Forhold til det af dem tegnede Beløb; dog at ingen kunde raade over mere end 5 Stemmer. Generalforsamlingen var beslutningsdygtig, naar der var mødt Repræsentanter for $\frac{1}{10}$ af de tegnede Aktier. Men der mødte, som ovenfor sagt, næsten aldrig nogen Aktionærer ved Generalforsamlingerne; Aktierne gav heller intet Udbytte, og var vel ogsaa fra Aktietegnernes Side nærmest tænkt som en Gave til Oprettelse af Seminariet. Der blev heller ikke, som Lovene tillod, forsøgt Inddrivelse ad Rettens Vej af nogen ikke indbetalt Aktie eller Aktiebeløb. Af de tegnede 49,180 Kr. indbetaltes i Aarenes Løb 46,130 Kr.; desuden indkom i direkte Gaver til Seminariet i Aarene 1905—07 1580 Kr. Af det ovenfor nævnte Aktiebeløb

49,180 Kr. var 24,800 Kr. tegnede i Haslev, et Vidnesbyrd om, med hvor stor Interesse Byens Borgere omfattede denne Sag. Seminariet har i det hele mødt megen Velvilje hos Haslevs Borgere i de svundne 25 Aar og har ved adskillige Lejligheder følt, at disse omfatter dets Arbejde med Interesse. Ogsaa Haslev-Frerslev Kommune viste sin Interesse ved at tegne et Aktiebeløb paa 5000 Kr.

Ved et Udvalgs møde paa omtrent samme Tid antoges daværende Lærer ved Haslev Højskole M. Lambertsen, der, med fremtidig Virksomhed ved Seminariet for Øje, havde haft Kursus i Gymnastik paa Statens Gymnastikinstitut 1905—06, som Gymnastiklærer ved Seminariet fra 22. August 1906 at regne.

Ved et Udvalgs møde i Oktober 1906 forelagde Bygmester Christensen 2 Forslag til en Økonomibygning, dels med og dels uden Forstanderbolig; det vedtoges at overveje denne Sag nøjere. Samme Efteraar blev der om hele Seminariets Ejendom, dog ikke ud mod Søndergade, sat et Hegn, dels af Staaltraadvæv dels af Tjørn; dette sidste voksede i Tidens Løb saaledes, at det i 1924 maatte skæres ned i Mandshøjde; og siden holdes det som alm. Kliphæk. Ogsaa Spørgsmaalet om Anlæg af Have behandledes i samme Møde, men da det vilde komme til at hænge sammen med Opførelse af Økonomibygning og eventuel Forstanderbolig, besluttedes det at udsætte Sagen

I Begyndelsen af 1907 er Spørgsmaalet om Opførelse af en Forstanderbolig atter fremme. Det vedtoges i et Forretningsudvalgs møde 7. Januar at opføre en saadan paa den sydligste af Parcellerne ud imod Søndergade, ligesom det overdroges Bygmester Christensen at udfærdige Tegning og Overslag til en saadan. Ligeledes besluttede man i samme Møde at anmode Forstander Jensen, Landbrugsskolen, om at tilsaa Arealet bag Seminariet med Græs. I et senere Udvalgs møde fremlagde Bygmesteren en Tegning til Forstanderbolig, men da den forekom Udvalget at være vel kostbar (ca. 9,500 Kr.), blev han anmodet om at forandre Tegningen noget. I samme Møde antoges daværende Lærer ved Ribe Seminarium cand. mag. S. P. Nielsen som Lærer ved Haslev Seminarium fra 22. August 1907 at regne. Da Seminariet med dette Skoleaars Begyndelse vilde have 4 Klasser, 3 Seminarieklasser og en Forberedelsesklasse, var Ansættelse af en ny Lærer bleven en Nødvendighed.

Seminariet gik nu sin jævne Gang med stadig voksende Elevantal. De økonomiske Forhold var ogsaa taalelige, idet de tegnede Aktiebølber nu saa smaat begyndte at indgaa.

I Henhold til en Bestemmelse paa Bestyrelsesmødet 1906 udarbejdede Forretningsudvalget sammen med Lærer Møller, Solbjerg, et Forslag til en foreløbig Lønningsskala, men paa Bestyrelsesmødet den 5. September 1907 vedtoges det ikke foreløbig at vedtage nogen saadan, men at Lærernes Løn skulde fastsættes for ét Aar ad Gangen. Ligeledes vedtog man paa samme Møde ikke foreløbig at bygge Forstanderbolig. Ved Generalforsamlingen samme Dag genvalgtes de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer samt Revisorerne. Disse sidste var i en Aarrække afd. Sparekassedirektør Frantzen og Købmand Georg Jensen; senere afløstes Frantzen af Købmd. H. Hansen og Købmd. Georg Jensen af Forst. Kværndrup. Efter Købmd. Hansens Død har først Lærer Blom, Haandværkerhøjskolen, og efter hans Bortrejse fra Byen 1929, Købmd. R. Chr. Petersen revideret Regnskabet.

Men 1908 toges der atter fat paa Planen angaaende Anlæg af Have. Sagen behandledes i et Forretningsudvalgsmøde i Juli, og det besluttedes at anmode Gartner Hans Gram, Koldemosegaard pr. Sorø om at udarbejde en Plan til Haveanlæg ved Seminariet, ligesom der blev truffet nøjere Bestemmelse angaaende Pedellens Løn ogsaa med Hensyn til eventuel Pasning af Haven. Ved det paafølgende Bestyrelsesmøde i September vedtoges det at følge den af Gartner Gram udarbejdede Plan, dog saaledes at Udgifterne ikke maatte overstige 500 Kr., og idet det henstilles til Forstander Petersen at benytte Halvdelen af Indtægten fra Vinterens eventuelle Koncert og Gymnastikopvisning hertil. I Vinteren 1906-07 og 07-08 var der nemlig under Medvirkning af Sanglærer Sørensen og Gymnastiklærer Lambertsen afholdt dels en Koncert og dels en Gymnastikopvisning paa Seminariet under god Tilslutning fra Byens Borgere. Det eventuelle Overskud skulde anvendes dels til Festsalens Udsmykning, dels til Anlæg af Have. Anlægget af Haven fandt Sted i Efteraaret 1908. Der anlagdes en Nøddeallé i den nordlige Side; og langs Tjørnehækken mod Syd og Vest, bag Seminariets Sportsplads, plantedes ogsaa en dobbelt Række af Hasselbuske, dels som Læbælte og dels til Spadsere-

gang, naar de voksede til. Foran Seminariet anlagdes Haven med 2 større og 4 mindre Plæner og Spadseregange, alt væsentligt som nu med Undtagelse af den ved Opførelse af den nye Forstanderbolig 1918 nødvendiggjorte Forandring for den nordlige Dels vedkommende.

At de økonomiske Forhold ikke har været saa lette ses af, at man maa optage et midlertidigt Laan paa 2000 Kr. ad privat Vej for at dække nødvendige Udgifter.

Med Haslev-Frerslev Kommune var truffet Aftale under 26. Juni 1905 om Benyttelse af Kommuneskolen som Øvelsesskole. Seminariet maatte knytte til denne Undervisning hvem af Lærerne, det ønskede. Hidtil havde der været 3, men fra 1909 benyttedes 4, og senere knyttedes endnu en Lærer til som Praktiklærer for 3. Kl.s Elever og som Medarbejder ved Præparandernes Indøvelse i praktisk Skolegerning.

Ved Indgangen til Seminariets Grund mod Søndergade havde det oprindelig været Tanken at opføre en Portal, men nu besluttedes det foreløbig kun at opsætte et almindeligt Stakit med dobbelt Laage for Indgangen ved Gaden, og denne Laage har endnu ikke paa dette Tidspunkt (April 1930) fundet nogen Afløser.

I August Maaned 1909 udnævntes cand. theol. Holt til Sognepræst i Rimsø v. Grenaa, og i hans Sted antoges jeg som Lærer ved Seminariet fra 22. August at regne. Samme Aar begyndte Elevtilgangen til Seminarierne i det hele at vokse stærkt, hvorfor det ved et Udvalgs møde i December 1909 besluttedes forsøgsvis at oprette en Parallelklasse fra Skoleaarets Begyndelse; dog under Forudsætning af, at der melder sig et tilstrækkeligt Antal Elever til 2 dygtige Klasser. Der meldte sig et tilstrækkeligt Antal, og Seminariet havde to parallelle Klasser i Aarene 1910—13. I 1910 indlagdes elektrisk Lys (Elektricitetsværket var oprettet 1908) i Gymnastiksalen med 10 Blus, 5 paa hver Side, ligesom nogle Klasseværelser istandsattes og oliemalede forneden i Stedet for den oprindelige Limfarve. Ved samme Aars Bestyrelsesmøde besluttedes det at afbetale ekstra 6000 Kr. paa 2den Prioritet og desuden den Sum, der indkom ved Indbetaling af de resterende tegnede Aktiebeløb. Ligeledes bestemtes det, at der skulde indlægges elektrisk Lys i Festsalen og paa Gan-

gène, og ved et Udvalgsmøde i 1911 besluttedes det at anskaffe en ekstra ny Bom til Gymnastiksalen efter Henstilling af Gymnastikinspektør K. A. Knudsen. Endvidere besluttedes det at istandsætte yderligere 2 Klasseværelser, samt lade Seminariet kalke udvendig, istandsætte Gymnastiksalen og Festsalen samt lade Vinduerne male udvendig. — Fra Skoleaarets Begyndelse antoges Lærerinde Frk. Martha Kristensen, Esbjerg, som Lærerinde i Gymnastik for de kvindelige Elever.

Ved Bestyrelsesmødet i September 1911 var der en Plan fremme om, til Dels efter Opfordring af Ministeriets Konsulent i Skolesager Prof. N. A. Larsen, at oprette en Børneskole ved Seminariet. Det overlodes til Forretningsudvalget i Forbindelse med Forstander Petersen at undersøge Muligheden af en saadan Skoles Oprettelse og eventuelt at fremkomme med en Plan til Sagens Gennemførelse. Planen gennemførtes imidlertid ikke og maa vist være bleven henlagt. Personlig mener jeg, at den nuværende Ordning med Haslev Kommuneskole som Øvelsesskole er langt at foretrække for den anden. Dels er der for Eleverne Mulighed for Paavirkning af flere Lærerkrafter, dels er der lettere Adgang til at undervise Børn i forskellige Alderstrin og paa forskellige Udviklingsstadier, end der vilde blive paa en Børneskole dreven af Seminariet selv. I samme Bestyrelsesmøde bestemtes det at lægge Tag over Portrummet mellem Hovedbygningen og den syd derfor liggende Bygning og benytte det derved fremkomne Rum som Cyklestald.

Ved et Udvalgsmøde den 15. December 1911 besluttedes det at rette en Forespørgsel til Sogneraadet, om det vil give et aarligt Tilskud til hvert af Kommunens Børn, der vilde søge den Øvelsesskole, som tænkes oprettet, og i saa Fald hvor stort et Tilskud. Jeg kan ikke se, hvilket Svar Seminariet har modtaget, og tror heller ikke, Spørgsmaalet har været fremme siden.

Ved Bestyrelsesmødet 1912 forelagdes et Andragende fra Elever om Anlæg af en Tennisbane, men Bestyrelsen maa af økonomiske Grunde beklage ikke at kunne opfylde dette Ønske. Ellers blev ved denne paafølgende Generalforsamling, som i tidligere Aar, de paa Valg værende Bestyrelsesmedlemmer genvalgte.

Da den økonomiske Status ved Udgangen af Undervisnings-

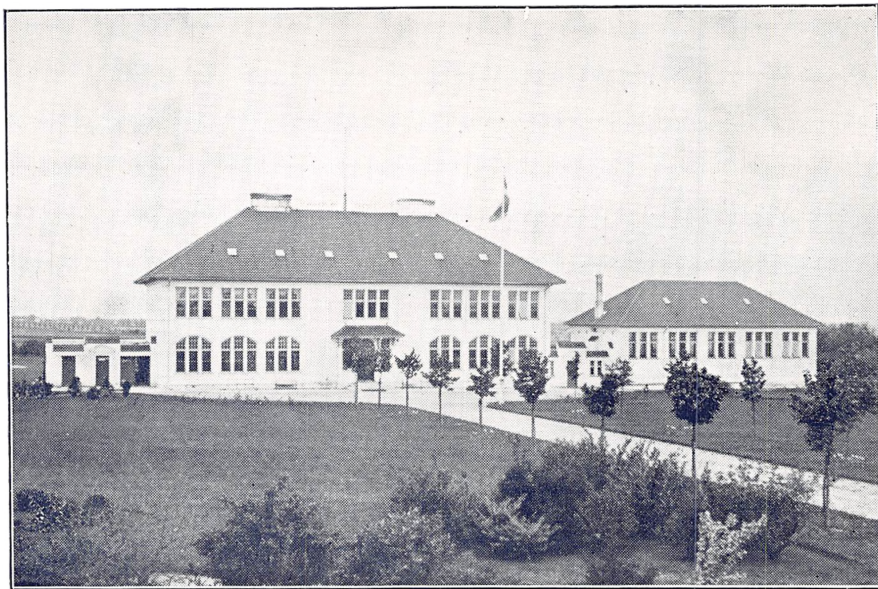
aaret 1912—13 viste et mindre Underskud, besluttedes det for Fremtiden at udvise mere Økonomi i Styrelsen. I dette Aar anskaffedes en Del billige Flag til Udsmykning ved festlige Lejligheder.

Da de parallelle Klasser afsluttede med 1913, oprettedes atter med Skoleaaret 1913—14 to parallelle I Klasser, men i Løbet af Aaret svandt den ene saa stærkt ind, at der kun blev en Klasse i 2. og 3. Klasse. Siden Udgangen af Skoleaaret 1913—14 har Seminariet ingen parallelle Klasser haft.

Skoleaarets Begyndelse 1914—15 stod i Verdenskrigens Tegn; vi husker endnu de spændende Dage i Slutningen af August og Begyndelsen af September (Marneslaget). Men Undervisningen kunde dog fortsættes, om end med adskillige Afbrydelser ved Indkaldelser, dels af Elever og dels af Lærere. Men da Antallet af Elever gik lidt ned, og Priserne paa alt steg, medens Undervisningspengene stadig blev staaende ved samme Beløb som før Krigen, kunde det ikke undgaas, at Regnskaberne, selv om Statens Tilskud i de sidste Krigsaar sattes betydeligt op, viste stadig stigende Underskud. Af Nyanskaffelser foretoges ikke mange; derimod bevirkede den Omstændighed, at vi fra 1917 i 3 Aar maatte gaa over til udelukkende at fyre med Tørv og Brænde, at de ildfaste Sten maatte tages ud af Kakkelovnene indvendig, og Skærmene udenom udvendig maatte fjernes. Paa denne Maade lykkedes det os at klare de vanskelige Krigsaar med Hensyn til Brændselsspørgsmaalet, men skønne var de »afklædte« Kakkelovne jo ikke at se paa.

Midt under Krigen fejrede Seminariet sit 10-Aars Jubilæum ved en 2 Dages Festlighed i August 1915.

I Slutningen af Krigsaarene opførtes den flere Gange omtalte og planlagte Forstanderbolig. Forstander O. Petersen solgte nemlig i April 1918 sin hidtilværende private Bolig og androg derpaa Forretningsudvalget om Tilladelse til at opføre en Villa paa Seminariets Grund, men ikke i den sydøstlige, men nordøstlige Del af Anlægget ud mod Søndergade. Under Forudsætning af at Flertallet af Bestyrelsen intet havde derimod, gav Udvalget den ønskede Tilladelse, saaledes at den nye Forstanderbolig blev bygget med et Tilliggende af ca. 1½ Skp. Land i det nordøstre Hjørne af Seminariets Grund og under Forudsætning af, at Seminariet fik Forkøbsret til Boligen.

Haslev Seminarium 1915

I Løbet af Sommeren opførte Forstander Petersen saa. for egen Regning Seminariets nuværende Forstanderbolig. Murerarbejdet udførtes af Murermester Chr. Jensen og Tømrerarbejdet af Tømrermester Chr. Jørgensen, begge af Haslev. Villaen kostede efter senere Opgørelse 27,000 Kr. at opføre foruden Grunden. Forstanderen flyttede ind i Villaen i September Maaned 1918.

I Følge Lov af 20. Marts 1918 om Afløsning af Arvefæstefgift betalte Seminariet til Grevskabet Bregentved i December Termin s. A. 725,98 Kr., hvorefter Jordtilliggendet blev ren Ejendom. Den økonomiske Situation var stadig trykkende i disse Aar; Regnskaberne viste stigende Underskud.

I Aaret 1919 var den betydeligste Begivenhed i Seminariets Historie Forstander Petersens Andragende af 10. Juni om Afsked fra sin Stilling fra 22. August, da han kunde ønske at faa en Virksomhed, der var hans egen, og nu laa i Underhandlinger om en saadan. Ved et Forretningsudvalgsmøde den 11. Juni bevilgede Udvalget Forstanderens Andragende, og samme Dag blev jeg konstitueret

som Forstander fra 22. August at regne, foreløbig for et Aar. Ved et i samme Anledning afholdt Bestyrelsesmøde under 4. Juli besluttedes det at acceptere Forstander Petersens Afskedsbegæring og min Konstitution, alt fra 22. August at regne.

Under de sidste Krigsaar havde Bestyrelsen gentagne Gange forhøjet Lærernes Lønninger; nu vedtoges det i Henhold til betydelig forøget Statstilskud at følge Statsseminariernes Lønningsskala fra Begyndelsen af Skoleaaret 1919—20, og denne Skala, der umiddelbart efter ændredes ved Lønningsloven af 1919, har siden været fulgt.

Af Lærerskifter var iøvrigt sket dette, at cand. polyt. Galle havde ophørt med at virke ved Seminariet ved Udgangen af Skoleaaret 1912—13, og i hans Sted var Lærer A. Saxe, Ringkøbing, bleven ansat. Endvidere var cand. mag. Nielsen (senere Navneforandring til Togeby) August 1918 bleven ansat ved Ranum Statsseminarium. Ellers virkede stadig de samme Lærerkrafter ved Seminariet.

Ved en den 18. August 1919 afholdt Generalforsamling vedtoges der nye Love for A/S Haslev Seminarium, nødvendiggjorte ved den nye Aktielov, og ved et samme Dag afholdt Bestyrelsesmøde fremlagde Godsforvalter Christov, der var indtraadt i Bestyrelsen 1918, Sagen om Køb af Forstander Petersens Villa. Villaen var, da Forstander Petersen meget ønskede Sagen fremmet, købt af Forretningsudvalgets Medlemmer Fabrikant Johannessen og Boghandler Thorkildsen for 27,000 Kr., hvilken Sum var den, Villaen havde kostet Forstanderen at opføre.

Da min Hustru og jeg foreløbig ikke ønskede at flytte derhen, overlodes det til Johannessen og Thorkildsen at udleje Villaen. Den blev straks udlejet til Seminarielærer Hougaard til 1. Maj 1920, og udlejedes derpaa i Februar 1920 fra 1. Maj til Haslevs nye Dommer H. D. Fabricius, som var Seminariets Lejer, til han fra Oktober Flyttedag 1926 flyttede ind i den af Staten erhvervede nye Dommerbolig i Jernbanegade (A/S C. J. Ulrich & Søns tidligere Direktørbolig). Siden 1. November 1926 har Seminarielærer Jensen beboet Forstanderboligen. Købet af Forstanderboligen 1919 og det stadig voksende Driftsunderskud gjorde det nødvendigt at optage nye Laan,

og da de med disse Handeler og Forandringer nødvendiggjorte Udgifter var betalte, var ved Slutningen af Regnskabsaaret 1919—20 Seminariets Gæld (endda bortset fra Villaens) større, end da dette begyndte sin Virksomhed i 1905—06.

Men saa var der ogsaa truffet Aftaler med Finansudvalget og Privatseminariernes Forening i Foraaret 1920 om et fast betydeligt forøget Tilskud efter nye Regler, første Gang paa Finansloven for 1920—21.

Da Forberedelsesklassen, navnlig i de senere Aar, fra 1918 havde givet et betydeligt Underskud, besluttedes det at skille denne helt ud fra Seminariet, og der antoges særskilte Lærerkrafter til denne for ogsaa ad denne Vej at se at skaffe Balance. Dette lykkedes ogsaa efter nogle Aars Forløb ved Sparsommelighed og Økonomi i Ledelsen. For bedre at kunne faa Overblik over Seminariets økonomiske Forhold overtog jeg samtidig med Konstitueringen som Forstander Hvervet som Regnskabsfører og Kasserer og overtog tillige selv Seminariets Korrespondance.

Samtidig med Forhøjelsen af Seminarielærernes Løn blev ogsaa Lønningerne til Praktiklærerne ved Kommuneskolen sat op, og Overlærer Pedersen paatog sig fra og med 1920 selv at føre III Klases Elever op i »praktisk Skolegerning« ved Eksamen paa Seminariet. Som ny Lærer til Forberedelsesklassen antoges Lærer Samuelson, Vejle, der virkede i Forberedelsesklassen 1919—20 og derpaa, efter Seminarielærer Saxes Ansættelse som Adjunkt ved Fredericia Almenskole fra August 1920 at regne, ansattes som Lærer ved Seminariet, men fratraadte formedelst Sygdom 1921. Som Samuelsons Efterfølger i Forberedelsesklassen virkede fra 1920—22 Th. Pallesen, derpaa Lærer Andersen (nu Gentofte) og Lærer Aagaard (nu Allingaabro), og siden 1927 Lærer Carl Larsen, Haslev.

Som Lærer Samuelsons Afløser i Seminariet antoges fra 1. August 1921 Lærer J. Mikkelsen Jensen, Borris; han tog Aarskursus i Gymnastik og Dansk 1921—22 og har siden August 1922 virket ved Seminariet.

Af ydre Forbedringer kan nævnes, at Seminariet baade indvendig og udvendig i Sommerferien 1919 fik en haardt tiltrængt Op-pudsning. Endvidere blev jeg snart klar over, at det vilde være be-

tydelig billigere at gaa helt over til elektrisk Belysning, og i November og December 1920 blev det indlagt paa alle de Steder, hvor der hidtil havde været Gasbelysning, nl. alle Klasseværelser, Tegnesal samt Omklædningsrum, Kælder m. m. Det viste sig i den samme Vinter, at Belysningen blev meget billigere, og tilmed var det baade billigere og nemmere med Hensyn til Tænding og Slukning.

Sommeren 1921 kalkedes Hovedbygning og Gymnastiksal udvendig, ligesom alle Vinduer det følgende Aar maledes udvendig og indvendig, hvilket var haardt tiltrængt.

Ved Bestyrelsesmødet 1921 var den vigtigste Sag, der forelaa, Seminariets Overgang til selvejende Institution. Haslev Landbrugsskole var overgaaet til Selveje 1919. Sommeren 1921 fulgte Haslev Højskole efter, og af forskellige Grunde kunde det være ønskeligt, at det samme blev Tilfældet med Seminariet. Der udsendtes da i August 1921 en Skrivelse til samtlige Aktionærer i A/S Indre Missions Seminarium i Haslev saalydende:

Til

Aktionærerne i A/S Indre Missions Seminarium i Haslev.

Bestyrelsen har i nogen Tid syslet med Tanken om det formaalstjenlige i at lade Seminariet overgaa til at være en selvstændig Institution ligesom f. Eks. Frk. Langs Seminarium, Silkeborg, Haslev Landbrugsskole og Haslev Højskole.

Ved Overvejelserne har navnlig den Omstændighed bestyrket Tanken, at det kan forudses, at den Tid ikke er fjern, da en stor Del af Aktierne ved Arv er overgaaet til Mennesker, der maaske ikke føler nogen særlig Tilknytning til Indre Mission, saa at der kan fremkomme Vanskeligheder med Hensyn til Skolens Ledelse i den Retning, der er angivet i Lovens § 1. Efterhaanden som de oprindelige Aktionærer afgaar ved Døden, vil det ogsaa blive vanskeligere at konstatere, hvem der ejer de paagældende Aktier. Allerede nu er dette Tilfældet med ca. $\frac{1}{4}$ af Aktierne. Og hertil kommer, at Statsstøtte lige saa gerne, ja maaske hellere gives til en selvejende Institution end et Aktieselskab, hvor der er Mulighed for, at en Del af Statstilskudet kommer Aktionærerne til Gode.

Som Følge heraf agter Bestyrelsen paa den ordinære General-

forsamling den 22. September d. A. at foreslaa, at *Aktieselskabet Indre Missions Seminarium* i Haslev ophæves, saaledes at samtlige Selskabets Aktiver, herunder Aktiekapitalen, overgaar til Indre Missions Seminarium i Haslev som *selvejende Institution*, og saaledes at den samlede Ledelse for denne Institution vælges af »Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark«. De udstedte Aktiebrevne skulde da inden et Aar af Aktionærene kunne fordres ombyttede med Gældsbeviser for rentefri Laan, uopsigelige fra Kreditorernes (de tidligere Aktionærers) Side, at tilbagebetale ved Udrækning efterhaanden, som Bestyrelsen mener, at dette kan ske uden Skade for Skolen.

Saaframt De maatte være enig med Bestyrelsen heri, beder den Dem underskrive nedenstaaende Fuldmagt og sende den til *Seminarieforstander Rasmussen, Haslev*.

Navnet paa den, De giver Fuldmagt til, skal ikke indføres, idet en anden Aktionær ifølge § 14 ikke kan repræsentere mere end 10 Stemmer for andre Aktionærer, hvoraf det bedes overladt til Bestyrelsen at indføre den Aktionærs Navn, hvem De giver saadan Fuldmagt. Hvis et tilstrækkeligt Antal Aktionærer sender saadan Fuldmagt, vil Sagen kunne afgøres paa Generalforsamlingen den 22. September. I modsat Fald bliver det ifølge Lovens § 17 nødvendigt at indkalde en eventuelt to ekstraordinære Generalforsamlinger.

Skovens Præstebolig pr. Jægerspris, i August 1921.

P. B. V.:
H. Blom,
Provst.

Der indsendtes Fuldmagt fra en Række Aktionærer, dog ikke tilstrækkelig til, at Sagen kunde afgøres ved den ordinære Generalforsamling den 22. September. Der var repræsenteret 24,200 Kr. af Aktiekapitalen, men da dette Beløb ikke udgjorde $\frac{3}{4}$ af den tegnede Aktiekapital, 49,180 Kr., var Generalforsamlingen ifølge Lovens § 17 ikke beslutningsdygtig m. H. t. denne Sag, hvorfor en ny Generalforsamling efter samme § 17 blev indkaldt til Tirsdag den 18. Oktober Kl. 2.

Ved denne, der i Formandens Fraværelse leledes af Næst-

formanden, Dr. Gøtzsche, konstateredes, at der var repræsenteret 21,160 Kr. af Aktiekapitalen; da Generalforsamlingen ikke var beslutningsdygtig, foretoges ingen Afstemning, men indvarsledes til en tredje Generalforsamling den 9. November 1921 Kl. 11.

Formanden aabnede denne og konstaterede, at den var lovlig indvarslet og oplyste, at eneste Punkt paa Dagsordenen var: Seminariets Overgang til selvejende Institution.

Forslaget lød saaledes: »Aktieselskabet Indre Missions Seminarium i Haslev ophæves, saaledes at samtlige Selskabets Aktiver, herunder Aktiekapitalen, overgaar til Indre Missions Seminarium i Haslev som selvejende Institution og saaledes, at den samlede Ledelse af denne Institution vælges af »Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark«. De udstedte Aktiebrevne kan inden et Aar af Aktionærerne fordres ombyttede med Gældsbeviser for rentefrie Laan, uopsigelige fra Kreditorernes (de tidligere Aktionærers Side), at tilbagebetale ved Udtrækning, efterhaanden som Bestyrelsen mener, at dette kan ske uden Skade for Skolen«.

Efter en kort Forhandling om visse Enkeltheder skred man til Afstemning. Denne foresloges skriftlig, og ved Optællingen af Stemmesedlerne viste det sig, at der *for* Forslaget om »A/S Indre Missions Seminarium i Haslev« Overgang til selvejende Institution var afgivet 188 Stemmer, *mod* Forslaget 9 Stemmer. A/S Indre Missions Seminarium i Haslev var dermed ophævet paa den foran betegnede Maade.

I Begyndelsen af 1922 forelaa Aktieselskabs-Registrets Godkendelse af Ordningen, og derefter udsendtes i Marts til samtlige Aktionærer en saalydende Meddelelse:

Paa A/S Indre Missions Seminarium i Haslev's Generalforsamling den 9. November 1921 vedtoges det Dem i August Maaned s. A. tilstillede Forslag om, at Seminariet overgik til at blive en selvejende Institution, saaledes at Aktierne af Aktionærerne kan fordres ombyttede med rentefri Gældsbeviser, uopsigelige fra Kreditorernes (de tidlige Aktionærers) Side.

Saaframt De ønsker at gøre Brug af denne Ombytningsret, anmodes De om *snarest muligt* at fremsætte Begæring herom til

Seminarieforstander Rasmussen, Haslev, til hvem samtidig Deres Aktiebrev maa fremsendes, hvorefter Gældsbevis i Aktiebrevets Sted vil blive Dem tilstillet.

Bestyrelsen for Indre Missions Seminarium i Haslev (selvejende Institution), den 25. Marts 1922.

P. B. V.:
H. Blom,
Provst.

Antallet af Aktionærer, der inden 9. November 1922 havde forlangt og faaet deres Aktiebrev ombyttet med Gældsbeviser for rentefrie Laan, udgjorde 34, tilsammen repræsenterende en Sum paa 11,000 Kroner.

I Tiden fra Generalforsamlingen den 9. November 1921 indtil Sagen var bragt i Orden, fungerede Forretningsudvalget som foreløbig Bestyrelse for Seminariet.

Efter at Overgangen til Selveje var sket, valgte Indre Missions Bestyrelse som Medlemmer af Bestyrelsen for Indre Missions Seminarium i Haslev følgende:

Provst *H. Blom*, Holte.
Missionær *L. Aage*, Vordingborg.
Sognepræst *Fibiger*, København.
Fabrikant *H. Hansen*, Korsør.
Gaardejer *H. Hansen*, Snøde.
Lærer *Larsen*, Sjolte.
Lærer *Roland* (fh. Larsen), Hyllested.
Købmand *Øvlisen*, Næstved.
Højskoleforstander *Davidson*, Haslev.
Fabrikant *Johannessen*, Haslev.
Boghandler *Thorildsen*, Haslev.
Sanatorielæge *Gøtzsche*, Haslev.
Godsforvalter *Christov*, »Jettehøj«, pr. Haslev.

Sidstnævnte havde ydet Seminariet en værdifuld Hjælp med Overgangen til selvejende Institution og ydede fremdeles sin Bistand ved Berigtigelsen af Seminariets Adkomst som selvejende Institution i Panteregistrene det følgende Aar.

Bestyrelsen er valgt for 4 Aar ad Gangen. Ved det paafølgende Bestyrelsesmøde i September 1922 genvalgtes Provst Blom til Formand og til Næstformand Dr. Gøtzsche; begge er senere genvalgte. Til Forretningsudvalget valgtes foruden disse Fabrikant Johannessen og Boghandler Thorkildsen, hvilken sidste ved sin Bortrejse fra Haslev 1926 erstattedes af Godsforvalter Christov.

Overgangen til Selveje har bevirket en stor Lettelse i Administrationen og yder en Sikkerhed for, at Seminariets Ledelse altid kan være i Indre Missions Aand; udadtil har Seminariets Venner vist den samme Interesse som under de gamle Former.

Under de nye Former.

Med det stadig voksende Elevantal bedredes Seminariets økonomiske Forhold nu Aar for Aar efter 1922. 1923 foretoges en haardt tiltrængt Reparation af Trappehal, Lofter, Vægge og Klasseværelser, ligesom der foretoges betydelige Nyanskaffelser til Samlinger m. v. i disse Aaringer. Ved Slutningen af 1923 var der Tanker fremme om i Anledning af Pedelskiftet at opføre en Bolig for den nye Pedel paa Seminariets Grund, men Planen blev, dels af økonomiske Grunde. og dels fordi den nyantagne Pedel boede nær Seminariet, ikke realiseret. Derimod besluttede man at anvende det eventuelle Overskud, der maatte blive i disse Aar, til Afbetaling paa Gælden, dels i Forstanderboligen og dels i Seminariet samt iøvrigt bringe Seminariet i stadig bedre Stand og gøre det mere tidssvarende.

Det er lykkedes at afdrage al Gæld, saavel i Forstanderboligen som Seminariebygningen udover de faste Laan i 1. Prioritet, og samtlige Laan udover denne, for hvilke Bestyrelsen tidligere stod som Kautionister, er bleven udbetalte.

Naar dette har kunnet lade sig gøre, skyldes det det stadig voksende Elevantal i disse Aar og det betydelige Statstilskud, vi efter 1921 fik (mellem 40 og 50,000 Kr. aarlig), og endvidere den Omstændighed, at Undervisningspengene fra Begyndelsen af Skoleaaret 1924—25 sattes op med 50 Kr. pr. Elev aarlig. Paa denne Maade lykkedes det at komme udover de særdeles trykkende økonomiske Forhold, hvorunder jeg begyndte som Forstander i 1919 og arbejdede i de første Aar; samtidig med kunde der stadig foretages For-

bedringer og Nyanskaffelser paa Seminariet. Saaledes blev i 1924 Pladsen foran Seminariets Indgang reguleret og istandsat. Den gamle Cementbelægning, der i Aarenes Løb var gaaet itu, blev hugget op og fjernet. Der støbtes en ny langt større Platform af Granit-skærver, og ligeledes blev Facaden foran Seminariet i Hovedbygningens Længde belagt med 4 Rækker Fliser, foran hvilke der lagdes Rendesten. Samtidig anlagdes Stenbro ved Enderne af Hovedbygningen, og der anbragtes nye Nedløbsbrønde til at fjerne Overfladevandet, der tidligere havde Tilbøjelighed til at samle sig i Smaasøer, til det efterhaanden trak i Jorden. Ligeledes omstøbtes Luftkanalernes Indgange af Granit-skærver, og Pladsen foran Fliserne blev belagt med Perlesten. I det paafølgende Efteraar blev Vejen til Seminariet forbedret og grusbelagt; det foregaaende Aar var Indkørselsforholdene ved Søndergade bleven ordnet.

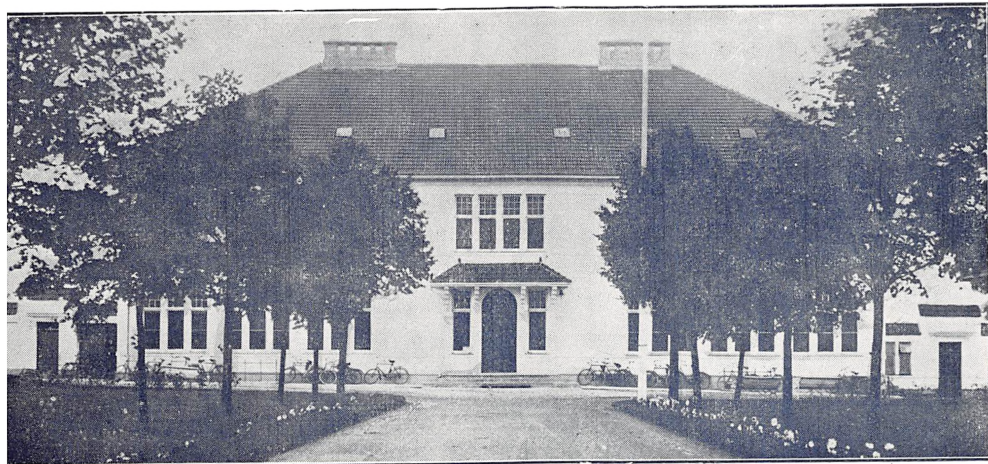
I Sommeren 1923 og Begyndelsen af Foraaret 24 anlagdes den nuværende Tennisbane, Anlægssummen udgjorde godt 2000 Kr.

Aaret 1925 bragte en i mange Aar tiltrængt Udvidelse af Omklædningsværelserne ved Gymnastiksalen. Muren mod Vest flyttedes saa langt ud, som den kunde i Forhold til Hovedbygningen, og der indrettedes 2 nye Omklædningsrum. Vinduerne mod Sportspladsen hævedes 15 Tommer, og der anskaffedes nye, faste og løse Bænke til Omklædningsrummene, der indrettedes med særskilt Indgang til hvert. I den paafølgende Efteraarsferie købtes 80 Baller Tørvestrøelse, som hejsedes op og spredtes ud i et Lag paa 4—6 Tommers Tykkelse over hele Loftet over Gymnastiksalen. Denne blev derved meget lunere om Vinteren.

For 1926 kan anføres, at den gamle Dampkedel, der tidligere havde været benyttet til varme Bade, fjernedes, og i Forstanderboligen blev der ved Seminarielærer Jensens Indflytning indlagt Gas, ligesom der foretoges en Del mindre Reparationer.

I 1927 foretoges en Ommuring af de gamle Skorstenspiber. Rækværket mellem dem og Flagstangsholderen samt Jernrammen med Seminariets Navn og Opførelsesaar fjernedes helt, og de nye Piber og Luftkanalaabninger opmuredes af røde Sten for at undgaa de aarlige Hvidtninger.

Da Gælden med Juni Termins Udbetalinger 1927 var nedbragt

Haslev Seminarium 1927

til 1. Prioritet, besluttedes det at anvende eventuelt fremtidigt Overskud til Realisation af den gamle Plan om Indlæg af Centralvarme og Indretning af et moderne fysisk-kemisk Laboratorium.

I Februar 1928 havde Seminariet i Anledning af det forelagte Forslag om Statstilskud til de private Seminarier Besøg af Undervisningsminister Byskov, der sammen med det Rigsdagsudvalg der behandlede Forslaget, Prof. N. A. Larsen, Kontorchef Hegermann-Lindencrone m. fl. besaa Seminariets Lokaler og Samlinger samt hørte paa Undervisningen i forskellige Klasser.

Foranlediget ved nævnte Forslags Gennemførelse til Lov af 4. April 1928 foretoges i Sommeren Juni—Juli en Vurdering af Seminariets Bygninger og Samlinger, Inventar m. m. Resultatet af disse Vurderinger forelaa i Oktober og udviste, at Seminariet med Grund, Bygninger, Inventar, Skolemateriel, Samlinger, Bibliotek o. s. v. var bleven vurderet til et Beløb af ialt 220,679 Kr. 70 Øre. Statstilskudet blev efter den nye Lov lidt større end efter de tidligere Regler for Uddeling og har for Haslevs Vedkommende i 1928 og 29 været lidt under og lidt over 40,000 Kr. pr. Aar.

I Bestyrelsesmødet Oktober 1928 fremlagdes et Tilbud fra Ingeniør Qvist-Hansen, Haslev, paa Installation af et Varmeanlæg i Seminariets Hovedbygning og Gymnastiksal for en Pris af ca.

13,000 Kr. Det blev overdraget Forretningsudvalget at fremme Sagen.

Til et Forretningsudvalgsmøde 6. April 1929 var Ingeniør Qvist-Hansen kommen til Stede og fornyede sit Tilbud; ligeledes var Murermester H. P. Hansen kommet med et Overslag over det eventuelle Murerarbejde. Det blev, efter at Planerne var drøftede, og man mente, de økonomiske Forhold tillod det, vedtaget at paabegynde Arbejdet straks. Tilbudene modtoges. Der toges straks fat paa at uddybe Kælderen og lægge Afløb derfra til Kloak.

I de følgende Maaneder installeredes Kedler, Ledninger og Radiatorer, ligesom der indrettedes Brusere til Koldt- og Varmtvandsbade i Badekælderen. Vi har været særdeles godt tilfreds med Anlægget i den forløbne Vinter; det er renligere og tilmed betydelig lettere at passe end de mange Kakkelovne; hvad Brændselsforbrug angaar, synes det omtrent at blive det samme som i tidligere Aar. Ikke mindst er det en Behagelighed at have Centralvarme i Gymnastiksalen fremfor den tidligere Kakkelovn, der havde den følelige Ulempe, at der blev for varmt i den ene Ende af Salen, medens der altid var forholdsvis koldt i den modsatte. Nu er Varmen jævnt fordelt over hele Salen.

Samtidig indrettedes der et fysisk-kemisk Laboratorium ved Omdannelse og Udvidelse af det gamle Fysik- og Naturhistorieværelse. Det tilstødende Spilleværelse og den indtil dette førende Gang blev lagt ind til, og Døren derfra ud til Portrummet i den sydlige Gavl muret til; Gulvet i Fysikværelset bragtes overalt ned i samme Højde, saa det overalt blev plant; der indlagdes Koldt- og Varmtvandsledninger og indrettedes Stinkskab med Aftræk til Skorsten, og anbragtes de nødvendige Vaske samt Udslagskumme. Tillige blev der indlagt Gas, 3 Blus til hvert af de nyindrettede Øvelsesborde, der ogsaa forsynedes med Stikkontakter til Brug ved Forsøg med Elektricitet; der anskaffedes ogsaa de nødvendige fysiske og kemiske Apparater til Elevforsøg. Laboratoriet er beregnet til 30 Elever. Tømrerarbejdet udførtes af Tømrermester Schwartz, og Snedkerarbejdet af Snedkermester Ahrens; de elektriske Installationer af Installatør Klifoth, Haslev, medens Ingeniør Qvist-Hansen og Murermester Hansen udførte de øvrige Arbejder. Forretningsudvalgets

Medlemmer, særlig Dr. Gøtzsche, fulgte Arbejdet med megen Interesse og gav ved flere Lejligheder mange gode Vink og Raad ved Arbejdet, særlig Indretningen af Laboratoriet. At baade Seminarielærer Hougaard og Eleverne har været glade for de udførte Forbedringer, behøves næppe at tilføjes. Omkostningerne beløb sig til ca. 17,000 Kr. for Centralvarmeanlæggets Vedkommende og ca. 5000 Kr. for Laboratoriets Vedkommende; i begge Summer medregnet de nødvendige Murerarbejder.

Endnu staar tilbage en Restaurering af de fleste Klasseværelser, som vi haaber at faa udført i Sommerens Løb. Da ingen kan vide, hvorledes de kommende Tider vil stille sig økonomisk, er vi glade for, at det er lykkedes at faa udført saa meget i de senere Aar. Som fremtidige Ønsker har jeg Opførelse af en Cyklestald, Omordning af Toiletterne, Indlæg af W. C. m. v.

At Haven, der blev beplantet i 1908, i de 20 Aar, der er svundne, er vokset godt til og allerede adskillige Gange har maattet udluftes, behøver jeg ikke at tilføje. Smukt, fredeligt og hyggeligt ligger Seminariet; særlig i stille Sommeraftener, naar Solen nærmer sig sin Nedgang i Nordvest og kaster sine Straaler ind over Pladsen, forekommer det én at være idyllisk og harmonisk. Men ogsaa om Morgenen og Dagen igennem, naar unge Mennesker færdes henad »Traverbanen« eller vandrer i Anlæggets Gange, har Billedet sin egen Charme, ikke mindst i Eksamensmaanederne, hvor man paa flere, delvis skjulte Steder, kan finde en eller anden Elev, der giver Fagene en sidste Omgang eller yder eller modtager en sidste Haandsrækning til eller fra en Kammerat. Ikke saa underligt at de fleste af vore Elever, trods Arbejde og Slid, har disse Steder kær og sikkert ofte lader Tankerne gaa tilbage til Seminarietiden og dvæle, enten ved Minder fra Klasseværelser, Tegnesal, Festsal, Gymnastiksal, Sportsplads eller Anlæggets Spadseregange og Nøddeallé.

II.

SEMINARIETS LEDELSE

Som omtalt i første Stykke valgtes paa den konstituerende Generalforsamling d. 23. Maj 1905 en foreløbig Bestyrelse paa 17 Medlemmer, valgte mellem Aktionærerne, saaledes at disse valgte de 8 og Indre Missions Bestyrelse de 9. Aktionærerne valgte foreløbig følgende 8:

Højskoleforstander *Davidson*, Haslev.
Boghandler *Thorildsen*, Haslev.
Proprietær *Juhl*, Hardtsminde v. Kolding.
Gaardejer *H. Hansen*, Snøde, Langeland.
Lærer *Larsen*, Sjolte.
Lærer *Larsen* (senere Roland), Hyllested.
Pastor *A. Levinsen*, V. Karleby v. Nakskov.
Lærer *H. M. Nielsen*, Karrebæksminde.

Da denne sidste imidlertid senere ikke vilde staa som Kautionist for de af Seminariet stiftede Laan, udtraadte han, og i hans Sted indtraadte Suppleanten Sognefoged, Gaardejer M. Nielsen, Vervinge.

Indre Missions Bestyrelse valgte som sine Repræsentanter følgende 9:

Provst *Fr. Zeuthen*, Fredericia.
Provst *H. Blom*, Dalby v. Thureby.
Fabrikant *N. Johannessen*, Haslev.
Fabrikant *H. Hansen*, Korsør.
Indremissionær *H. Chr. Beck*, Roskilde.
Indremissionær *L. Aage*, Køge.

Provst H. Blom

Lærer *Møller*, Solbjerg v. Slagelse.
Sognepræst *A. Fibiger*, København.
Sognepræst *P. A. Stricker*, Græsted.

De af den foreløbige Bestyrelse udarbejdede Love vedtoges paa Generalforsamlingen i Haslev den 26. Oktober 1905. I Følge disse skulde af de af Aktionærerne valgte Medlemmer 2 afgaa hvert Aar, de tre første Gange ved Lodtrækning. De af Indre Missions Bestyrelse valgte Medlemmer skulde blive siddende i Bestyrelsen, indtil Indre Missions Bestyrelse bestemte anderledes.

Til Formand valgtes i det første Bestyrelsesmøde Provst H. Blom, Dalby, og han har siden været Formand. Provsten har som saadan ledet alle Generalforsamlinger (paa et Par enkelte nær) og været tilstede ved alle Bestyrelsesmøder (ogsaa paa et Par enkelte nær), samt ved de fleste Forretningsudvalgsmøder. Da Provst Blom tog sin Afsked som Sognepræst fra 31. December 1913, flyttede han først til Kregome v. Frederiksværk, var derefter i Aarene 1916—21 konstitueret som Kaldskapellan ved Skovens Kirke ved Jægerspris. Fra 1922—29 boede Provsten i Holte, men er efter sin Hustrus Død 1928 flyttet til sit gamle Sogn og bor hos sin Søn, der ejer en Frugtplantage ved Dalby.

I Provst Blom har Seminariet haft en virksom, meget interesseret og særdeles forstaaende Formand, med hvem det har været en Glæde at drøfte og behandle de forskellige Forhold, der kom frem, Seminariet vedrørende.

Indtil 1921, da Seminariet overgik til Selveje, skete kun ganske enkelte Ændringer indenfor Bestyrelsen. De første Gang af Aktionærerne valgte Medlemmer genvalgtes stadig i en Aarrække. I Stedet for Lærer Møller, Solbjerg, der flyttede til Vejle, valgte Indre Missions Bestyrelse 1912 Købmd. Øvlisen, Næstved.

1913 døde Pastor A. Levinsen, Karleby; i hans Sted valgte Generalforsamlingen Sognepræst Nedergaard, Gjerslev v. Slagelse, men da han ikke vilde modtage Valg, fungerede Bestyrelsen en Aarrække ufuldtallig, indtil Generalforsamlingen 18. August 1919, for at faa den gjort fuldtallig, valgte Tømrermester Chr. Jørgensen, Haslev.

I Stedet for Provst Zeuthen, der døde 1915, valgtes af Indre

Missions Bestyrelse Sanatorielæge Chr. Gøtzsche, Haslev, og i Stedet for Indremissionær H. Chr. Beck, der afgik ved Døden 1916, valgtes ogsaa af Indre Missions Bestyrelse Godsforvalter Christov, »Jettehøj« pr. Haslev, til Medlem af Bestyrelsen.

Ved Generalforsamlingen 1917 valgtes i Stedet for Sognefoged Nielsen, Verninge, der afgik efter Tur og ikke ønskede at være Medlem mere, af Generalforsamlingen Drejer Christensen, Nørre-Aaby, og ved Generalforsamlingen 1919 valgtes i Stedet for Højskoleforstander Davidsen Overlærer Stcensig, Køge, til Medlem. I Aaret 1920 androg Sognepræst Stricker paa Grund af Svagelighed om at maatte udgaa, og i hans Sted indvalgte saa af Indre Missions Bestyrelse Forstander Davidsen.

Ved Overgangen til Selveje 1921 afgik samtlige Medlemmer af Bestyrelsen, og da Overdragelsesdokumenterne og de nye Love, der var udarbejdede af Forretningsudvalget, der fungerede som midlertidig Bestyrelse, var godkendte af Indre Missions Bestyrelse, valgte denne samtidig med Godkendelsen under 27. Juni 1922 følgende til Medlemmer af Bestyrelsen:

Provst *Blom*, Holte.
Indremissionær *Aage*, Vordingborg.
Sognepræst *Fibiger*, København.
Gaardejer *H. Hansen*, Snøde.
Fabrikant *H. Hansen*, Korsør.
Lærer *Larsen*, Everdrup (tidligere Sjolte).
Lærer *Roland*, Hyllested.
Købmand *Øvlisen*, Næstved.
Forstander *Davidsen*, Haslev.
Fabrikant *Johannessen*, Haslev.
Boghandler *Thorkildsen*, Haslev.
Sanatorielæge *Chr. Gøtzsche*, Haslev.
Godsforvalter *Christov*, »Jettehøj« pr. Haslev.

I Følge de nye Love for Haslev Seminarium som selvejende Institution gjaldt Valget for 4 Aar fra 1. Aug. 1922—31. Juli 1926.

I det paafølgende Bestyrelsesmøde 6. September 1922 valgtes til Formand Provst Blom, til Næstformand Dr. Gøtzsche og til Med-

lemmer af Forretningsudvalget foruden ovennævnte Boghandler Thorkildsen, Haslev, og Fabrikant N. Johannessen, Haslev.

Formedelst Sygdom udtraadte Lærer Larsen, Everdrup, 1924 af Bestyrelsen, og 1925 døde Fabrikant Hansen, Korsør. Hansen havde været Medlem af Forretningsudvalget 1905—21 og ydet Seminarieret værdifuld Hjælp og gode Raad paa flere Maader.

Under 3. Juli 1926 modtoges Meddelelse fra Indre Missions Bestyrelse, at den havde genvalgt de samme til Bestyrelsesmedlemmer for Tidsrummet 1. August 1926—31. Juli 1930, og ved det paafølgende Bestyrelsesmøde i September konstituerede Bestyrelsen sig saaledes:

Formand: Provst *Blom*.

Næstformand: Dr. *Gøtzsche*.

Og som Forretningsudvalgsmedlemmer foruden ovennævnte

Fabrikant *Johannessen* og
Godsforvalter *Christov*.

(Boghandler Thorkildsen havde i Mellemtiden forladt Haslev og var rejst til Græsted.)

Siden da er i Bestyrelsens Sammensætning sket dette, at Pastor Fibiger, København, og Gaardejer H. Hansen, Snøde, begge efter egen Anmodning og paa Grund af Sygdom er udtraadt i 1927, saa Bestyrelsen i Øjeblikket (April 1930) bestaar af følgende 9 Medlemmer (det i Parantes tilføjede Tal angiver Tidspunktet for Vedkommendes Indtræden i Bestyrelsen):

Provst *Blom*, Dalby (1905).

Fabrikant *Johannessen*, Haslev (1905).

Missionær *Aage*, Haslev (1905).

fhv. Lærer *Roland*, Haslev (1905).

Forstander *Davidson*, Haslev (1905).

fhv. Boghandler *Thorkildsen*, Græsted (1905).

Købmand *Øvlisen*, Næstved (1912).

Sanatorielæge *Gøtzsche*, Haslev (1915).

Godsforvalter *Christov*, »Jettehøj« pr. Haslev (1918).

De i Øjeblikket for Indre Missions Seminarium i Haslev gældende Love er underskrevne af Indre Missions daværende Formand Pastor C. Moe under 27. Juni 1922.

I Følge disses § 3 bestaar Bestyrelsen af højst 17 Medlemmer, der vælges for 4 Aar ad Gangen. Bestyrelsen er ulønnet. Den har i Følge Lovenes § 7 i det hele den højeste Myndighed i alle Skolens Anliggender. Bestyrelsesmøde afholdes ordinært én Gang aarligt i September Maaned, hvor Regnskabet for det forløbne Regnskabsaar, der gaar fra 1. August—31. Juli, fremlægges. I det daglige Arbejde er det væsentligste bestemt ved Love og Anordninger; men med Hensyn til Ansættelse af Lærerkrafter har Bestyrelsen den afgørende Stemme, ligesom i det hele vedrørende de ydre Ting, Anskaffelser, Omforandringer m. v. Her har særlig Forretningsudvalget ydet en værdifuld Indsats ved mange Lejligheder, ligesom Bestyrelsen ogsaa er et Mellemlid mellem Seminariet og Indre Mission i Danmark, i hvis Aand Seminariet skulde ledes og virke til Velsignelse for vort Folk gennem de paa det uddannede Lærere og Lærerinder.

III.

I SEMINARIETS TJENESTE

A. Forstandere

Som omtalt i 1. Stykke valgte Bestyrelsen til det nyoprettede Seminariums Forstander i 1905 daværende Lærer ved Haslev Højskole Oscar Petersen. Petersen fødtes 1871 i Bangsbostrand ved Frederikshavn, tog Lærereksamen fra Ranum Statsseminarium 1900 og ansattes samme Aar som Lærer ved Nørre-Nissum Seminarium i Pædagogik og Praktik. Han virkede i denne Stilling til 1904, da han af Forstander Davidsen knyttedes til Haslev Højskole med eventuel Forstanderplads ved det allerede dengang paatænkte Seminarium for Øje. I det første Bestyrelsesmøde 23. Maj 1905 antoges Petersen som Seminarieforstander fra 22. August 1905 at regne og virkede som saadan til 22. August 1919 som Lærer i Pædagogik, Religion og Praktik. Under 10. Juni 1919 indsendte han til Formanden sin Afskedsbegæring, da han ønskede at faa en Virksomhed, der var hans egen. Ansøgningen bevilgedes i et Bestyrelsesmøde den 4. Juli fra 22. August at regne. 11. August forlod Petersen Haslev for fra det nye Skoleaars Begyndelse at overtage den af ham købte Realskole i Frederiksværk, hvilken han endnu driver.

I Bestyrelsesmødet 4. Juli konstitueredes jeg som Forstander for Seminariet fra 22. August for et Aar at regne. Efter Konstitutionsaarets Udløb modtog jeg fast Ansættelse. Jeg er født den 29. September 1882 i Staurby ved Middelfart. Uddannedes til og arbejdede ved Landbruget til August 1899, da jeg begyndte min Uddannelse til Student, idet jeg dels paa Skole og dels privat forberedtes til at træde ind i 4. Klasse paa Odense Kathedralskole efter Sommerferien 1900. 1901 tog jeg 4. Kl. Hovedeksamen og 1903 Artium

Seminarieforstander N. H. Rasmussen

(sproglig-historisk) fra samme Skole. Efter Studentereksamen valedede jeg nogen Tid med Hensyn til Valg af Studium og tænkte efter Filosofikum, som jeg bestod 1904, paa at tage Lærereksamen. Jeg bestemte mig dog, fra Februar 1905, til at studere Theologi; Sommeren 1905 fik jeg Hebraicum og tog 26. Januar 1909 theol. Embedseksamen. — Efter Forhandling i Marts Maaned 1909 med Forstander Oscar Petersen blev jeg ved cand. Holts Udnævnelse til Sognepræst hans Efterfølger ved Seminariet 1909 og paabegyndte min Virksomhed 24. August samme Aar. Jeg underviste som Lærer i Aarene 1909—19 i Religion, Historie og Geografi og beholdt som Forstander de samme Fag, til jeg ved Lærer Jensens Tiltrædelse 1922 afstod Geografi til ham. Viet 29. September 1910 i Vejlbj Kirke ved Middelfart til Abelone, f. Vestergaard.

Har der end i de forløbne Aar som Forstander været meget Arbejde, har jeg dog ogsaa følt Glæden ved, at dette i nogen Maade er lykkedes.

B. *Faste Lærere ved Seminariet*

Som omtalt i Begyndelsen af Stk. I antog Forstander Oscar Petersen i Sommeren 1905 som Lærer ved Seminariet N. Hougaard. Hougaard er født 1871 og uddannet som Maler. Senere paabegyndt Uddannelse til Lærer. 1902 dimitteret fra Ranum Statsseminarium. Lærer (Vikar for Lærer Gadegaard) ved Nørre-Nissum 1902—03. Fra 1903—05 Lærer ved Agtrup Skole, Sdr. Bjert Søen. Viet 12. August 1904 i Vive Kirke pr. Hadsund til Karoline, f. Jensen. Fra 22. August 1905 ansat ved Haslev Seminarium.

Seminarilærer Hougaard er den eneste af de nuværende Lærerkrafter, der har virket ved Seminariet siden dets Oprettelse. Han har i de forløbne Aar undervist i Matematik, Regning, Fysik, Tegning, Dansk, Gymnastik, Naturhistorie og Skrivning. Siden 1920 har hans Fag været Regning, Fysik, Naturhistorie, Skrivning og Tegning samt 1 Times ugentlig Praktik i III Klasse.

Cand. theol. H. Holt ansattes ogsaa som Lærer ved Seminariet fra 22. August 1905. Født 1874 i Taulov v. Fredericia; cand. theol.

Seminarlærer N. Hougaard

Sang- og Musiklærer S. H. Crahn

1903. Underviste ved Seminariet 1905—09 i Religion, Dansk og Historie. 1909 Sognepræst i Rimsø v. Grenaa. 1921 i Ørum v. Viborg.

Samtidig ansattes ogsaa daværende Lærer ved Haslev Realskole cand. polyt. K. Galle, f. 1879, ved Seminariet. Galle underviste i Aarene 1905—13 i Fagene Naturhistorie, Fysik, Matematik og Tegning. 1913 Assistent ved Fabrikstilsynet, nu Fabriksinspektør i Aalborg.

Som Sang- og Musiklærer knyttedes 1906 til Seminariet S. H. Sørensen (senere Navneforandring til Grahn). Født 6. Maj 1875 i Horsens. Uddannet i København blandt andet af Chr. Schørring, Fr. Fribert og Nikolaj Hansen. Lærer ved Nørre-Nissum Seminarium 1900—06 i Sang, Violin og Orgelspil. Gift med Emilie Grahn. Har siden August 1906 virket ved Haslev Seminarium som Lærer i Sang og Musik.

Da der omkring Aarsskiftet 1905 var Tale om Oprettelse af Seminariet, spurgte O. Petersen, som da var Lærer ved Haslev Højskole, sin Kollega, daværende Lærer i Gymnastik m. m., M. Lambertsen, om han, i Fald Planen blev til Virkelighed, vilde tage Pladsen som Gymnastiklærer ved dette. Dette indvilligede Lambertsen i, og da Seminariets Oprettelse var en Kendsgerning, søgte og opnaede Lambertsen Statens eetaarige Kursus i Gymnastik 1905—06 og ansattes derpaa som Lærer i Gymnastik ved Seminariet fra Aug. 1906.

Seminarielærer Lambertsen er født 28. Oktober 1879 i Andrup v. Esbjerg. Uddannet som Murer. Elev paa og senere Lærer ved Haslev Højskole og sammes Haandværkerafdeling. Lærereksamen fra Haslev Seminarium 1911. Viet 10. Aug. 1911 til Martha, f. Kristensen, Lærerinde ved Seminariet. 1912—13 Aarskursus ved Lærershøjskolen i Dansk og Geografi. Har som Lærer undervist i Dansk, Geografi, Fysik og Gymnastik. Har siden 1920 undervist i Dansk, Pædagogik, Gymnastik samt 1 Times ugentlig Praktik i III Klasse.

Seminarlærer M. Lambertsen

Seminarielærerinde, Frk. Alfrida Pedersen

Fra August 1906 ansattes som Lærer C. C. Andersen. Født 1876 i Testrup v. Haslev. Dimitteret 1895 fra Nørre-Nissum Seminarium. Lærer ved Haslev Seminarium 1906—10 i Fagene Dansk, Geografi og Skrivning. Senere Lærer ved Aarhus Kvindeseminarium, i Mariager og Herløv; siden 1919 Førstelærer ved Kommuneskolen i Bagsværd.

Fra Begyndelsen af Aaret 1907 ansattes Frk. Alfrida Pedersen som Lærerinde i Haandgerning ved Seminariet. Født 1886 i Haslev. Præliminæreksamen 1902. Flere Kursus i Haandgerning. Har siden 1907 haft dette Fag ved Seminariet.

Fra August 1907 ansattes som Lærer ved Seminariet cand. mag. S. P. Nielsen (senere Navneforandring til Togeby). Født 1874 i Kindvig v. Præstø. Senere Lærer ved Ribe Seminarium. Fra 1907—18 Lærer ved Haslev Seminarium. Hovedfag: Dansk, Pædagogik og Historie, men underviste tillige 1914—17 en enkelt Klasse i Matematik. Fra 1918—21 Lærer v. Ranum Statsseminarium, siden 1921 v. Skaarup Statsseminarium.

Fra August 1911 ansattes som Lærerinde ved Seminariet Fru Martha Lambertsen, f. Kristensen. Født 1886 i Skuderløse pr. Haslev. Lærerindeeksamen 1909 fra Haslev Seminarium. 1909—11 virket ved Esbjerg Gymnasium. Har siden 1911 haft de kvindelige Elever i Seminarieklasserne og Forberedelsesklassen i Gymnastik og tillige undervist Forberedelsesklassen i Regning. Vikarieret i Geografi i 1912—13 og i Matematik 1920—22.

August 1913 ansattes som Lærer ved Seminariet daværende Lærer i Ringkøbing A. Saxe. Født 1890 i Rørbæk v. Sakskøbing. 1911 Lærereksamen fra Haslev Seminarium. 1911—13 Lærer i Ringkøbing. 1913—20 ved Haslev Seminarium som Lærer i Tegning,

Seminarielærerinde, Fru Martha Lambertsen

Matematik, Dansk og Pædagogik. Siden 1920 Adjunkt ved Fredericia Almenskole. — Under Indkaldelse til Sikringsstyrke 1914—16 Studentereksamen; i et af de sidste Aar cand. mag.

I Lærer A. Saxes Sted ansattes fra August 1920 Lærer K. Samuelsen (se nedenfor); men da han havde Aarskursus 1920—21, besørgede Seminariets øvrige Lærere hans Timer og Fag. Under Aarskursuset blev S. syg og ansøgte derfor om Afsked fra sit Embede fra 31. Juli 1921.

1921 ansattes i Samuelsen's Sted daværende Andenlærer J. M. Jensen, Borris. Født i Romlund v. Viborg 1895. Lærereksamen fra Haslev Seminarium 1916. Senere Andenlærer i Borris 1917—21. Jensen tog Aarskursus i Dansk og Gymnastik 1921—22 og har siden undervist i Geografi, Matematik, Dansk til I Del, samt Gymnastik. Viet 16. Oktober 1923 i Borris til Inga, f. Christensen.

C. Timelærere ved Seminariet

Som midlertidig Timelærer i Geografi virkede i Aarene 1905—08 daværende Realskolebestyrer O. Lange, Haslev.

Ligeledes virkede som Timelærer 1905—06 Lærer Aage, dengang Haslev Højskole, nu Lysholm Skole pr. Haslev. Lærer Aage havde Forberedelsesklassen i Geografi.

Som Lærerinde i Haandgerning virkede Frk. M. Olsen (nu Fru Jensen, Haslev Landbrugsskole) fra Seminariets Oprettelse til Udgangen af Aaret 1906.

Som Lærere i Sang og Musik virkede 1905—06 Organisterne Olsen, Næstved, og Nielsen, Køge.

Seminarlærer J. M. Jensen

Som Lærerinde i Sprog har Fru Sagfører Weber, Haslev, virket fra 1910 til nu.

Som Lærer i Tegning virkede daværende Lærer ved Haslev Gymnasium Kunstmaler Skov i Aarene 1915—19.

I 1920—21 havde Lærer Brøns, Gymnasiet, Gymnastik med II Klasse paa Seminariet.

D. *Lærere i Forberedelsesklassen*

Undervisningen i Forberedelsesklassen blev indtil 1919 væsentlig besørget af Seminarielærerne. Dog virkede som særlig Lærer i Forberedelsesklassen 1910—11 M. Danielsen. Født 1887 v. Kjellerup. 1910 Lærereksamen fra Nørre-Nissum Seminarium. Efter 1911 Lærer ved »Stenhus«, Ravnholt, og siden 1914 v. Haslev Gymnasium.

Fra 1919 antoges særskilte Lærerkrafter til Forberedelsesklassen. Foruden enkelte af Seminariets Lærere har som Lærere ved denne virket:

K. Samuelson, dimitteret Nissum 1917, virkede som Lærer i Forberedelsesklassen i 1919—20. Derefter, som omtalt ovenfor, ansat ved Seminariet 1920—21. Ansøgt om Afsked fra 31. Juli 1921. Nu ansat som Gymnastiklærer ved Odense Kathedralskole.

Th. Pallesen virkede som Lærer i Forberedelsesklassen fra 1920—22 og havde tillige Gymnastik i I Klasse. Lærereksamen fra Ranum 1916. Efter 1922 Lærer i Maastrup v. Hjørring. Student, cand. theol. 1929. — Samme Aar Sognepræst i Daugbjerg, Mønsted og Smollerup ved Viborg.

Sv. Andersen Lærer ved Forberedelsesklassen 1922—25. Født i Haslev 1901. Lærereksamen fra Haslev Seminarium 1921. Lærer

Lærer Carl Larsen

i Nykøbing Mors 1921—22. Siden 1925 virket ved Gentofte Skolevæsen, fast ansat 1929.

Under Lærer Andersens Aarskursus vikarierede for ham Lærer Oluf Hansen 1. Septbr. 1923—31. Juli 1924. Hansen er født i Karlebo 1894. Dimitteret fra Haslev Seminarium 1921. Fra 1924 ansat ved Skolevæsenet i Søllerød Kommune.

Breindahl Aagaard Lærer i Forberedelsesklassen 1925—27. Født 1897. Lærereksamen fra Haslev 1924. 1924—25 Lærer ved Nørre-Sundby Skolevæsen. — Efter 1927 Lærer ved Allingaabro Realskole ved Randers.

Carl Larsen. Lærer i Forberedelsesklassen fra 1927. Født i Valby v. Helsingør 1900. Lærereksamen Haslev 1927, og har siden da virket som Lærer her.

E. Lærere ved Haslev Seminariums Øvelsesskole

Ved Skrivelse af 26. Juni 1905 meddelte Hasle-Frerslev Sogneraad Seminariet Tilladelse til at benytte Haslev Kommuneskole som Øvelsesskole og knytte til Undervisningen i praktisk Skolegerning de Lærerkrafter, som maatte være nødvendige, og som vilde lade sig knytte til.

I Aarene 1905—07 benyttedes Kommuneskolen af Eleverne i Forberedelsesklassen til Erhvervelse af den ved Lov af 1894 § 2 krævede Skolepraksis før Optagelse i Seminariets yngste Klasse, og fra Sommerferien 1907 tillige som Øvelsesskole for III Klasses Elever.

Til Undervisningen knyttedes daværende Førstelærer Dalgaard, indtil hans Forflyttelse i 1907, samt Lærer Uglsø og Lærerinde Frk. Andreasen. Fra Skoleaaret 1909 knyttedes endvidere Lærerinde Frk. Claessen til. Ved Førstelærer Dalgaards Forflyttelse til Holbæk som Skoleinspektør 1907 knyttedes til Seminariet hans Efterfølger V. Pedersen fra 1908.

Ovennævnte 2 Lærere og 2 Lærerinder besørgede sammen med

Forstander Oscar Petersen Seminarieelevernes Uddannelse i Praktik til Petersens Fratræden i 1919. Til Undervisningen var derhos i 1918 bleven knyttet Lærer V. Thure (særlig som Lærer i Sang).

Med Forstanderskiftet i 1919 fulgte en delvis Omlægning af Elevernes praktiske Uddannelse, idet denne fra da af i højere Grad henlagdes til Kommuneskolen, og Overlærer V. Pedersen paatog sig at føre Eleverne op i Faget ved Eksamen paa Seminariet. Praktikundervisningen ordnedes saaledes, at III Kl.s Elever, delte i 4 eller 5 Hold, faar hvert Hold 6 Timers Undervisning ugentlig paa Kommuneskolen hos de nævnte Lærere omgangsvis i de forskellige Fag, medens de samlede, af 3 af Seminariets Lærere, faar 3 Timer i alm. Skolefag paa Seminariet, til hvilke Timer der kommer Børn fra Kommuneskolen, og desuden paa samme Maade 1 ugentlig Time i Sang, Gymnastik og Haandgerning.

Ved Lærer Uglsøes Fratræden som Lærer ved Øvelsesskolen 1919 knyttedes Lærer H. O. Nielsen til i Stedet.

Som Lærere for Præparanderne har i de 2 sidste Aar tillige virket Lærer K. B. Nielsen og Lærerinde Frk. Kymer. Ved den nye Lovs Ikrafttræden ang. Seminarier bortfalder denne Uddannelse, saa Aargang 1929—30 bliver den sidste Forberedelsesklasse, der deltager i Undervisning i Forberedelsesaaret.

Det har været af meget stor Betydning, at Kommuneskolens Lærerpersonele i de forløbne Aar har stillet sig saa forstaaende overfor og med saa stor Velvilje og Interesse taget Del i denne for Seminarieeleverne saa betydningsfulde Del af deres Uddannelse.

F. *Anden Virksomhed ved Seminariet*

Seminariet havde i Aarene 1905—19 særlig Regnskabsfører. Gaskasserer H. Hansen († 1924) varetog dette Embede.

Som Pedel antoges 1906 Arbejdsmand Chr. Jensen; han virkede ved Seminariet, til han, efter at være fyldt 80 Aar, traadte tilbage 1922. Jensen passede Anlægget og besørgede Fyringen, medens Renholdelsen var overdraget forskellige andre, indtil den 1912 over-

Pedel H. P. Jensen og Hustru

toges af Fru Elise Andersen, der besørgede den til 1922. I dette Aar antoges som Pedel hendes Mand, Tømrer Chr. Andersen, og de havde saa Pladsen til 1. Februar 1924, da de efter eget Ønske overtog Pedelpladsen ved Haslev Gymnasium.

I deres Sted antoges som Pedel Arbejdsmand H. P. Jensen og Hustru, Præstevænget, Haslev.

De har (i Vintermaanederne tillige ved lejet Medhjælp) besørgt al ydre og indre Renholdelse, Anlæggets Pasning m. m.

Seminariet har ogsaa haft den Glæde, at de forskellige Mennesker, der paa denne mere ydre Maade har været knyttet til det, har udført deres Gerning med Omhu og Troskab, saa det, hvad det »ydre« angaar, altid har kunnet præsentere sig smukt og velholdt.

IV.

SEMINARIETS ELEVER

Med Seminariets Begyndelse 22. August 1905 begyndte ogsaa 2 Klasser, en yngste Seminarieklasser og en Forberedelsesklasse til Optagelse paa Seminariet. Hvor mange der var straks til Begyndelsen, ved jeg ikke bestemt; men der kom muligvis nogle til i Forberedelsesklassen; ved Udgangen af Skoleaaret 1905—06 var der i begge Klasser tilsammen 45 Elever. I de to næste Aar øgedes Tilgangen stadig, saa der, som omstaaende Tabel viser, ved Udgangen af det tredje Skoleaar, da alle 4 Klasser findes, er henved 100 Elever. Saa vokser Tallet jævnt de to følgende Aar, og i 1910 er Tilgangen til Seminariet saa stor, at Bestyrelsen beslutter sig til at oprette en dobbelt I Klasse, om fornøden Tilgang opnaas. Dette sker, og i de tre følgende Aar er der en dobbelt Klasse. Efter at den var dimitteret 1913, forsøgt det endnu en Gang; men denne Gang opretholdtes Dobbeltklassen kun et Aar (1913—14), idet der i Aarets Løb gik saa mange fra, at Resten kunde samles i een Klasse fra 2den Klasse af; og siden da har der ingen Dobbeltklasser været.

Kort efter begyndte nemlig Tilgangen til Seminariet at tage stærkt af, og omkring Aarene 1918—19 var Tilgangen paa sit laveste Punkt for Haslevs Vedkommende. 1918 begyndte med 7 Elever i Forberedelsesklassen. Omkring 1922—23 begyndte Tilgangen atter at vokse, hvilket ses af Tabellen; i de sidste Aar har der atter været Nedgang, hvilket hænger sammen med Vanskeligheden med at faa Plads for manges Vedkommende.

At Elevantallet i Seminarieklasserne viser Nedgang skyldes det af Undervisningsministeriet under 2. April 1927 udsendte Cirkulære, der bestemmer, at der fremtidig ikke maa optages mere end 28 i I Klasse.

Foredragsalen

Cirkulæret var nødvendiggjort af den store Overtallighed, der var i en Aarrække ved Tilgangen til Optagelse paa Seminariet. Antallet af Elever i Seminarieklasserne har derfor i de sidste Aar været mellem 80 og 90.

Med Hensyn til Forholdet mellem Mænd og Kvinder viser Fortegnelsen over Dimittender, at Kvinderne udgør ca. 35 pCt. Det synes ogsaa, at Tilgangen af Kvinder i de sidste Aar er bleven mindre end for ca. 10 Aar siden, hvor Afvigelsen i Tal mellem Mænd og Kvinder var forholdsvis lille; Grunden dertil kan jeg ikke oplyse noget om.

Hvad Elevernes Hjemsted angaar, d. v. s. Forældrenes Opholdssted ved Dimissionen, har jeg ogsaa i vedføjede Tabeller givet Oplysninger. Tabellen viser, at Antallet af Dimittender er størst fra Sorø Amt, i hvilket Seminariet er beliggende. Stærkt op imod det kommer Præstø Amt, vort Naboamt. Svagest repræsenteret af Danmarks gamle Amter er Aarhus Amt. Ligeledes er der heller ikke mange fra Sønderjylland; der kom ganske enkelte Sønderjyder paa Seminariet før Krigen; vi havde en Elev derfra, Jes Jessen, som, efter at have taget 1ste Del 1914, opholdt sig i sit Hjem i Klipler v. Aabenraa, og derfra indkaldtes til tysk Militærtjeneste. Efter at have været med i Aarene 1914—18 faldt han i Nordfrankrig den 18. April s. Aar.

Efter Fredslutningen kom i 1919 en Del hertil; men siden de sønderjydske Seminarier er oprettede, har kun ganske enkelte derfra søgt Haslev Seminarium.

Fra Bornholm har vi derimod haft ikke saa faa, særlig i de senere Aar, ligesom vi ogsaa har haft nogle Færinger.

Der var maaske nok i de første Aar en stærkere Tilgang fra Jylland, end i de senere Aar. Jeg er tilbøjelig til at mene, at det skyldes de ændrede Prisforhold; mange har været nødt til ved Valg af Seminarium at tage Hensyn til det økonomiske og vælge det nærmest beliggende.

Med Hensyn til senere Virkeplads er Eleverne spredt over hele Danmark, fra Nykøbing F. til Frederikshavn, og fra Bornholm

til Esbjerg; der findes ikke mange Købstæder, hvor Haslev ikke har været eller er repræsenteret. Ogsaa paa Færøerne har nogle virket og virker som Lærere og Lærerinder. En Del har søgt videre Uddannelse, og ikke saa faa har senere i Reglen paa Kursus taget Studentereksamen. 3 har taget theologisk Embedseksamen og er ansat i Folkekirkens Tjeneste. En har taget juridisk Embedseksamen. 3 er blevne cand. mag. Nogle er gaaet ud paa Missionsmarken. 2 er i Kina, den ene i D. M. S.'s Tjeneste. 1 virker som Missionær i Sudan. 1 Elev virkede en Aarrække som Arbejder i Santhalmmissionens Tjeneste (nu Præst herhjemme). 2 er blevne Højskoleforstandere, og nogle enkelte er gaaet over i praktisk Virksomhed af anden Art.

21 har Døden bortkaldt; flere af disse i deres bedste Arbejdskraft og midt i deres Gerning, under hvilken de havde været med til at bringe deres Seminarium Glæde og Ære.

Ser vi tilbage paa de svundne Aar, er der mange Ansigter, der dukker op i ens Erindring, naar Aarene ligesom passerer Revu for Tankerne. Enkelte Minder fra Seminarieaarene har ogsaa præget sig saa fast i Sindet, at de vanskeligt vil glemmes. Det er vel nok saadan, at de gamle Elever har hver sine, som de bevarer bedre end os Lærere, der i Aarenes Løb har oplevet en hel Del, og hvoraf en Mængde atter glemmes og slettes ud af Hukommelsen i Tidernes Løb.

Mange velbegavede, flittige og arbejdsomme Mennesker lærte vi at kende gennem vore Elever i de 25 Aar, og dem mindes vi med Glæde og Tak og følger deres senere Liv og Virksomhed med Interesse og glæder os, naar vi ser, at det gaar dem godt, og at de bliver til Velsignelse og Glæde i deres Gerning.

*Øversigt over Elevantallet og Antallet af Dimittender
paa Haslev Seminarium 1905—1930*

Skoleaaret	Elever				Dimittender			
	F. Kls.	I Kls.	II Kls.	III Kls.	Ialt	Mænd	Kvinder	Ialt
1905—06	21	24			45			
1906—07	21	31	19		71			
1907—08	18	39	31	11	99	9	2	11
1908—09	42	34	33	23	132	19	4	23
1909—10	48	40	29	31	148	19	12	31
1910—11	47	62	34	27	170	15	13	28
1911—12	39	39	58	34	170	18	14	32
1912—13	51	35	37	52	175	35	12	47
1913—14	30	51	31	42	154	28	13	41
1914—15	27	32	43	27	129	16	11	27
1915—16	31	39	26	41	137	28	9	37
1916—17	31	32	38	23	124	10	9	19
1917—18	31	32	31	41	135	23	15	38
1918—19	20	29	35	31	115	16	10	26
1919—20	26	27	25	33	111	18	14	32
1920—21	34	29	22	21	106	13	8	21
1921—22	43	34	28	19	124	10	9	19
1922—23	44	34	32	26	137	13	12	25
1923—24	48	35	36	28	147	17	11	28
1924—25	50	37	36	34	157	20	14	34
1925—26	47	38	37	36	158	26	10	36
1926—27	42	30	39	32	143	21	11	32
1927—28	44	28	30	38	140	24	14	38
1928—29	44	28	30	29	131	22	7	29
1929—30	35	30	27	28	120	19	9	28
						439	243	682

Ialt 682 Dimittender, deraf 439 Mænd og 243 Kvinder.

Oversigt over Dimittendernes Hjemsted.

København og Frederiksb. 17	Ribe Amt 48
Københavns Amt 20	Haderslev Amt 8
Frederiksborg Amt 34	Aabenraa Amt 5
Holbæk Amt 66	Sønderborg Amt 1
Sorø Amt 110	Tønder Amt 1
Præstø Amt 96	Færø Amt 3
Bornholms Amt 15	
Maribo Amt 26	
Odense Amt 26	
Svendborg Amt..... 29	Ialt fra nørrejske Amter 225
Hjørring Amt 23	« sønderjyske Amter 15
Aalborg Amt..... 26	« fynske Amter 55
Thisted Amt 14	« sjællandske Amter 326
Viborg Amt 18	« Maribo Amt 26
Randers Amt..... 20	« Færøerne..... 3
Aarhus Amt 9	« Bornholms Amt... 15
Vejle Amt 38	« Kbh. og Fredbg. 17
Ringkøbing Amt 29	
	Dimittender ialt ... <u>682</u>

v.

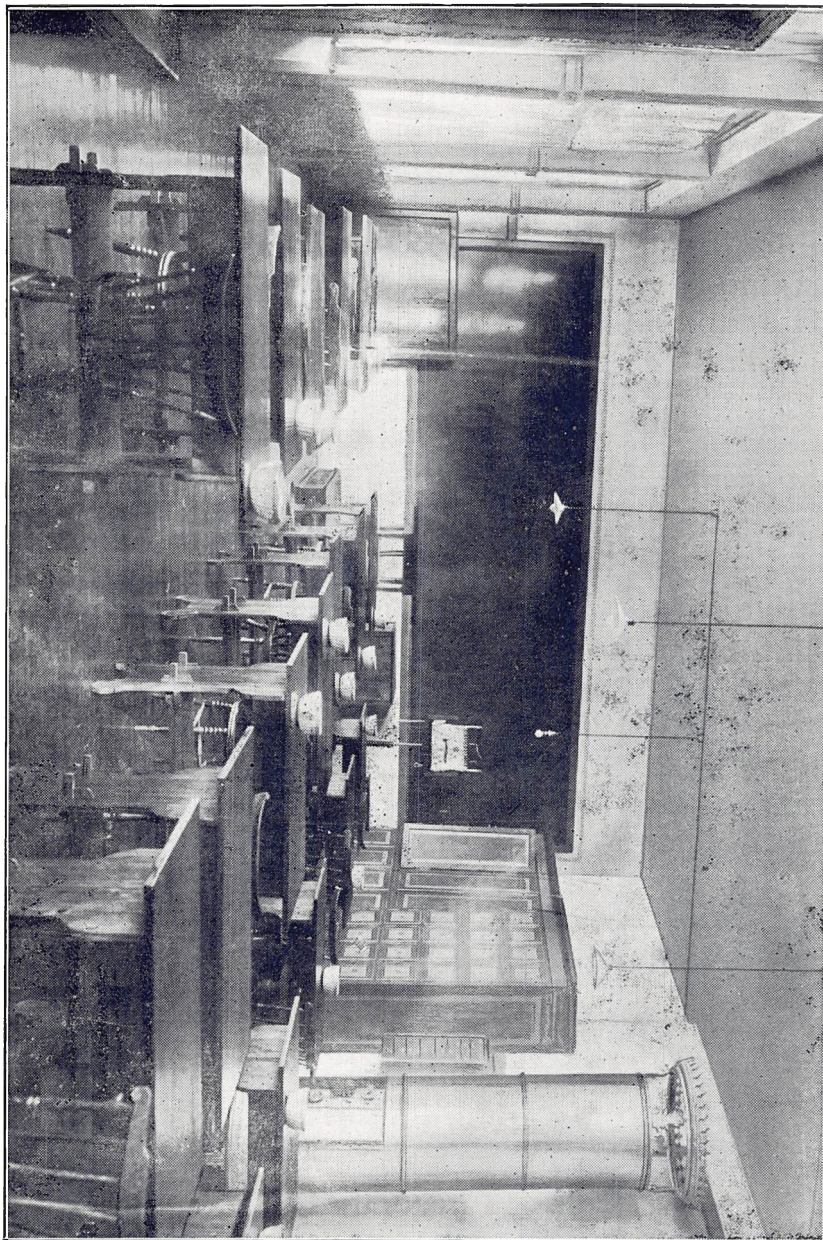
FRA SEMINARIETS DAGLIGE LIV

Undervisningen begyndte, da Seminariet oprettedes og i de første Aar, Kl. 8. Morgenandagt holdtes i det første Frikvarter, der var fra 8⁵⁰-9¹⁰, hvorefter de følgende Frikvarter var til 10 Minutter over hel. Kl. 12 holdtes Middagspavse, og denne varede til Kl. 1⁰, hvorefter der var 2 ordinære Eftermiddagstimer, af hvilke den sidste sluttede Kl. 3⁰⁰. Efter 3⁰⁰ laa Gymnastiktimer for kvindelige Elever samt Sprogtimer; dertil 1 Gang ugentlig skriftlig Matematik eller Regning fra 4—6 for II Klasse.

I Aarens Løb skete først den Forbedring, at Middagspavsen indskrænkedes til 12⁴⁰; derved opnaaedes, at man kunde slutte en halv Time før. Da senere Kommuneskolen indførte Lektioner à 40 Minutter, skete en Omlægning i Seminariets Timeplan. Vi har siden da begyndt 7³⁰ hele Aaret, og den Lærer holder Morgenandagt, som har første Time i Klassen. Timerne er paa 45 Minutter, med 10 Minutters Frikvarter mellem hver, altsaa fra 8³⁰-9¹⁵; 9²⁵-10¹⁰; 10²⁰-11⁰⁵ og fra 11¹⁵-12⁰⁰. Den sidste Time før Middag har i en Aarrække været benyttet til »Praktik« paa Kommuneskolen. Over Middag begynder vi igen 12⁴⁰ og slutter i Almindelighed 2²⁰. 3 kvindelige og 2 mandlige Gymnastiktimer ligger fra 2³⁰-3¹⁵ pr. Uge. Derimod er Klasseregning og Klassematematik lagt op i Timerne; for II Klasses Vedkommende fra 12⁴⁰-2³⁰ Tirsdag Eftermiddag. Ligeledes har jeg i en Aarrække kunnet lægge Skemaet saadan, at vi for de fleste Elevers Vedkommende kunde slutte Lørdag Middag Kl. 12, og Eleverne har saaledes denne Eftermiddag fri for Skolegang.

Hvad den egentlige Undervisning og Fagfordeling angaar maa jeg m. H. t. Enkeltheder henvide til de enkelte Aarsmeddelelser.

Haandgemningsværøelse

Dog maa jeg her bemærke, at Haandarbejdsundervisningen siden 1921 har været henlagt til særskilt Lokale. I dette Aar anskaffedes der nl. efter Henstilling fra Haandgerningsinspektrice Frk. Blom 18 Haandgerningsborde med alt Tilbehør, og ved senere Anskaffelser har Seminariet faaet et godt, tidssvarende Haandarbejdslokale.

Som Haandgerningsværelse benytttes det Onsdag og Lørdag, og som Tegnesal om Mandagen; vi flytter da Haandgerningsbordene ind paa Festsalen, og sætter Tegnebordene, hvoraf der i 1927 blev anskaffet 15 Tomands med tilhørende Blokhaldere og Kavaletter, frem paa den Plads, de skal bruges. Tegnebordene med Stole er langt at foretrække for de tidligere Staffelier og Taburetter, som de Elever, der er før 1927, nok husker som temmelig ubehagelige og meget trættende at sidde paa i Timevis.

Forandringen ved Omklædningsrummene og Badekælder samt Indretningen af det fysisk-kemiske Laboratorium har jeg tidligere omtalt og nævner blot her.

I de Aar, Seminariet har virket, har vi arbejdet under Seminarieloven af 30. Marts 1894. Nu da dette skrives, April 1930, er den nye Seminarielov, der kræver 4aarig Uddannelse, bleven gennemført, medens Optagelsesprøvens Fordringer er bleven, som de var efter Ministeriets Cirkulære af 7. Marts 1928.

Naar unge Mennesker er sammen i 3 à 4 Aar, kan det ikke være andet, end at der vil udvikle sig et Kammeratskab mellem dem. Det har ogsaa været Tilfældet mellem de skiftende Aargange af unge, der har besøgt Haslev Seminarium. Dette Kammeratskab sætter sin Frugt i Smaasammenkomster i Seminarietiden og tillige i Klassefester. De sidste afholdtes klassevis én Gang aarlig, i Reglen i November Maaned, og de unge faar da overladt Festsalen og Tegnesalen til Benyttelse vedkommende Aften. Aftenen tilbringes med Op-læsning, Recitation, Leg, Musik, Chokoladedrikning m. m.

Endvidere udvikles Kammeratskabet ogsaa ved enkelte Udflugter, eksempelvis til »Villa galina« efter endt Eksamen, til Bregentved Have den første Søndag Eftermiddag i det nye Skoleaar osv. Mangen »Haslevit« tænker sikkert med Glæde paa disse og lignende Udflugter.

Som Fællesudflugt havde Seminariet i de første Aar én aarlig

tre Dages Tur til København i September Maaned med Besøg paa Musæer og Samlinger, Zoologisk Have m. m. Senere indskrænkedes denne Tur til hvert tredie Aar; sidste Gang var vi derinde 1925. Siden har de billige Søndagstog bevirket, at mange Elever selv tager derind. I Stedet er traadt enkelte Klassers Udflugt sammen med en Seminarielærer. Som Eksempel en Tur i Eftersommeren til Ringsted, Sorø, Fjenneslev, Bjernede sammen med Seminarielærer Lambertsen, og en do. til Frederiksborg Slot sammen med undertegnede. II Klasse har ligeledes deres Ture til Faxe, Stevns, Lellinge, Køge m. fl. Steder sammen med Seminarielærerne Hougaard og Jensen. Enkelte andre Ture vil Deltagerne ogsaa erindre, til Eksempel den Tur ud i Stevns til Klinten den Eftermiddag i Marts Maaned 1928, da det ved Middagstid rygtedes her i Byen, at Koret ved Højerup Kirke var styrtet ned, eller den Tur ud paa Storgaardens Mark i Terslev til Kongerevuen i 1928, og mange flere Smaature i Aarenes Løb.

Som lignende Minder staar ogsaa for mange Julefesterne i Aarenes Løb; den Fest, hvormed Aaret slutter paa Haslev Seminarium. Mange smukke Overraskelser er der bleven budt paa i den nydeligt og dog saa afvekslende, pyntede Gymnastiksal. Gamle Elever vil sikkert være enige om, at denne Aarets sidste Skoledags Aften var præget af en egen Stemning, Hygge, Lune og uskyldig Spøg og Skæmt, og saa, som Baggrund for det hele, den længselsfuldt ventede Juleferie, der nu stundede til.

Af en anden Art var Aarets Dimittendfest for den afgaaede Klasse; den fejredes i Slutningen af Maj eller Begyndelsen af Juni Maaned i samme Sal, der nu af Kammeraterne var smykket med grønt Bøgeløv. Her var det med en vis Vemod, men tillige med Glæde over Resultaterne, at vi tog Afsked med de unge, vi havde arbejdet med i 3 à 4 Aar, og som nu skulde ud i Livets Skole og prøve, hvad de duede til. Mange gode Ord er bleven talt ved disse Lejligheder.

Af en noget anden Art var atter den Augustdag, da Seminariet modtog sine nye Elever i Præparandklassen, og her kan gamle Elever sikkert mindes den Spænding, i hvilken de gik over ad Seminariet til, og Indledningen paa Festsalen samt Timerne den første

Dag paa Klassen. Selv husker jeg endnu klart den Tirsdag Morgen, da jeg begyndte min Virksomhed den 24. August 1909. Jeg minder ogsaa om den smukke Skik at samles med de nye Elever og i Fællesskab med dem foretage den traditionelle Skovtur til Bregentved med Fanen i Spidsen og til Fanemarchens Toner.

Og saa Hverdagene! Ofte kunde det maaske være strængt at komme op om Morgenen, især i Maanederne henad Jul; men er man én Gang i Gang med det, viser det sig ogsaa her, at »Vanen er den anden Natur«; og det er en Behagelighed at kunne slutte lidt før det bliver mørkt en Vinteraften, og ikke baade at skulle begynde og slutte ved Lys paa Seminariet.

Ved Midsommertid har vi i mange Aar haft et St. Hansbaal skaffet til Veje af, hvad der i Aarets Løb blev tilovers af Kvas og Ris ved Udluftning af Anlægget, suppleret med Grantop fra Haslev Urne. Omkring 1915—16 knyttedes dertil et Foredrag af forskellige, medens vore Unge sang St. Hanssangen og flere af vore skønne Fædrelandssange. Efter Genforeningen har »Sønderjysk Forening for Haslev og Omegn« haft Pladsen den Aften og har skaffet Talerne; bl. andet har talt Sekretær Kylling, Faktor Lausten, Gaardejer Joh. Nissen samt andre gode sønderjyske Mænd. Ogsaa Talere fra Kongeriget har haft Ordet, eksempelvis Oberstløjtnant Bang, Roskilde, og Landstingsmand, Redaktør J. V. Christensen, Ringsted. I Tilfælde af godt Vejr har der ved en saadan Lejlighed været samlet flere Hundrede Mennesker fra Byen og Omegnen, og naar Talerne var forbi, har Baalet lyst ud over Pladsen til Skærsommersangens Toner fra unge Mænd og Kvinder.

Tilføjelse: I Seminariets Jubilæumsaar skænkede Sønderjysk Forening for Haslev og Omegn Seminariet en Genforeningssten, der afsløredes den 23. Juni (St. Hans Aften).

Redaktør M. Jensen, »Haslev Folketidende«, holdt Afslørings-talen og overdrog paa Sønderjysk Forenings Vegne Stenen til Seminariet, idet han udtalte Ønsket om, at den maatte staa som et talende Minde for de unge, som skulde færdes her, om Sønderjydernes Kamp. Seminariets Formand, Provst Blom, takkede paa dettes Vegne for Gaven og udtalte Ønsker om, at Stenen maatte tale til de unge om, dels at vi er danske, og dels om at vi har en Gud, der mæg-

Fra Flagfesten 1919

Mindet om de skiftende Kampe med Jonstrup og Vordingborg. Ogsaa paa denne Maade er der knyttet Forbindelse mellem Kammerater paa de nævnte Skoler.

Til Seminarietiden knytter sig ogsaa Minderne om, hvad man hørte udenfor Timerne, og hvad forskellige Talere bragte frem paa Festsalen, i Reglen Lørdag Aften. I Seminariets første Aar holdt Forstander Davidsen i Vinterhalvaaret en Gang ugentlig et Foredrag over et gammeltestamentligt Emne for Eleverne. Efter dettes Bortfald har i de senere Aar mange forskellige talt og holdt Foredrag paa Festsalen. Med Hensyn til Emner og Talere maa jeg henviser til Meddelelserne fra de forskellige Aar; jeg synes dog, jeg her vil mindes et Par enkelte nl. afdøde Pastor Ricards aandfulde Foredrag: »Glimt af dansk Kirkeliv siden 1850« (holdt i Marts 1922), og Professor zoologiæ A. D. Jensen: »Zoologen Pastor O. Fabricius« (holdt i September 1924).

En Række af Arbejdere i dansk kristen Ungdomsbevægelse har beredvilligt sagt ja til at tale til vore Elever. Ogsaa fra Missions-

marken har vi haft den Glæde at høre forskellige Mænd og Kvinder. Jeg nævner blot, at Professor L. P. Larsen under sine Hjemmeophold 2 Gange har talt til os; og ogsaa af dem, der engang selv sad paa Seminariet som Elever, men nu har deres Gerning og Plads derude, har vi hørt adskillige fortælle om deres Virksomhed under Hjemmeophold.

Ogsaa Orkestre har der været dannet flere af gennem Aarene, dels ledede af Musiklærer Grahn, dels af Eleverne selv. I Seminariets første Aar indkom der adskillige Beløb til Festsalens Udsmykning ved afholdte Koncerter, ligesom ogsaa en Del af Beløbet til det nye Klaver 1924 anskaffedes paa denne Maade.

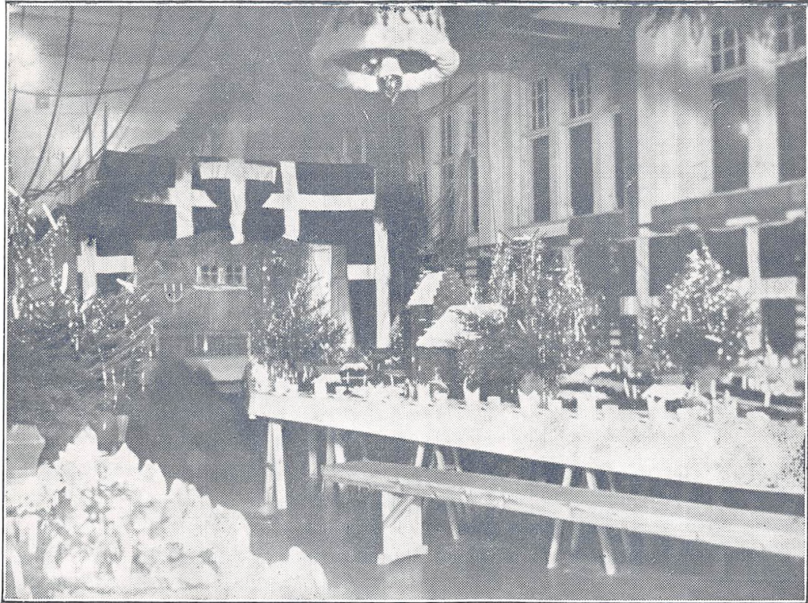
Af Gymnastikopvisninger var der ogsaa nogle med lignende Formaal i Seminariets første Aar.

Sidst men ikke mindst maa ogsaa Elevernes Bibeltimer, klassevis og indbyrdes, nævnes. Ogsaa ad denne Vej har de kunnet været til Velsignelse og Hjælp for hinanden i det daglige Liv. Nævnes maa det ogsaa, at der i mange Aar af Elever er holdt Børnegudstjeneste i Nabosognene til Haslev. I de senere Aar, da Deltagelsen i den aarlige Missionsuge har været saa stor, at der har været holdt Møder saavel i Kirke som Missionshus samtidig, har vore Elever dannet et Sangkor, der har medvirket ved Møderne i Missionshuset, medens Haslev kristelige Sangkor har været medvirkende i Kirken.

Lader vi nu, da 25 Aars-Dagen for Seminariets Oprettelse og Begyndelse nærmer sig, Blikket gaa tilbage over de svundne Aar, da maa vi vel sige, at der var Dage, der bragte Sorg og Skuffelse, men der var ogsaa mange gode Dage, hvor vi mærkede Guds Velsignelse klart og aabenbart. Skulde vi, der nu til daglig staar i Seminariets Tjeneste, udtale et Ønske, da maa det være dette, at Seminariets Venner imellem Stunder vil mindes os Lærere, der arbejder blandt de unge, saa vi maa kunde udføre vort Arbejde, saa »Gud derved maa æres i alle Ting« (1. Pet. 4,11). Da vil det Ord blive virkeliggjort, hvormed Indre Missions daværende Formand, Provst Fr. Zeuthen, indviede Bygningen i 1905: »Giver Kejseren, hvad Kejserens er, og giver Gud, hvad Guds er«. (Matt. 22,21).

Haslev, i Maj 1930.

N. H. RASMUSSEN.

Gymnastiksalen smykket til Julefesten ,1929

